The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS
Editorial and Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada.
Telephones: 921-7121 EM 8-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Telephone 994-7917
Chicago: Editor — K Kezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, JANUARY 23, 1965.

LATVIJA
AMERIKĀ

7. N-RS. SESTDIEN, 1965. GADA 23. JANVĀRI 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTT AWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kanceleja: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
EM 8-3239, kanceleja — 921-7121
Redaktora tālrunis vakaros — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. KEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
Tālruņi: DI 2-2321, BR 8-8681.

1,2,4

PREZIDENTS DŽONSONS AICINA BŪT VIENOTIEM

Savā inaugurācijas runā trešdien, 20. janvārī, ASV 36. prezidents Lyndon Baines Johnson savai tautai lika pie sirds ciešāk darboties valsts paratprincipu — taisnības, brīvības un vienlīdzības — plašākā iedzīvināšanā.

Balstoties uz šiem principiem, Amerikas Savienotās Valstis kļuvušas bagātas, varenas un brīvas. „Tomēr, Dievs nav mums apsolījis, ka mūsu varenība pastāvēs," prezidents brīdināja. „Tā jāpanāk arvien no jauna ar mūsu darba sviedriem un gara spēku. Katrai paaudzei no jauna jāizcīna mūsu mantojums. Ja mēs šo cīņu uzdodam, tad esam aizmirsuši, ka demokratija balstās uz ticības, brīvība prasa vairāk nekā dod, un Dievs visbargāk tiesā tos, kam piešķiris visvairāk."

Prezidenta Džonsona samērā īsās uzrunas galvenais saturs bija viņa jau agrāk iztelkto mērķu ASV lielās apvienības radīšanā kopsavilkums. Viņš uzsvēra arī to, ka ASV nekad nedrīkstētu izolēties, „jo briesmas un rūpes, kas reiz bija svešas un tālas, tagad pastāvīgi mīt mūsu vidū."

„Cik neticami, ka dzīvē mēs ienīstam un cenšamies iznīcināt viens otru," prezidents teica. „Ir taču iespēju diezgan visiem, kas atšķiras no virsvaldības pār citiem, pakļaut sev dabu. Pasaulē diezgan vietas visiem, kur katrs var būt laimīgs pēc saviem ieskatiem."

Atkārtoti prezidents minēja Savienoto Valstu satversmes pamatprincipus: taisnību, brīvību un kopību.

Taisnība prasa, lai zemē, kas tik bagāta, nabadzība tiktu izskausta un bērniem nevajadzētu ciest izsalkumu, par katru tiktu gādāts un izglītība būtu pieejama visiem. Jau 30 gadu prezidents Džonsons vērojis, ka lielākais ASV ienaidnieks esot tās bagātību nelietderīga izšķiešana. Taisnība arī prasa, lai sabiedrība nevienu neatraidītu tā ādas krāsas vai ticības dēļ.

„Laiks pienācis bez domstarpībām sasniegt progresu un bez ienaida pārmaiņas. Ne kapitālistiem, ne strādniekiem, zemkopjiem vai ierēdniem nav jācīnās par valsts bagātību sadali. Kopīgi darbojoties, mēs varam pavairot katra daļu."

Viceprezidents Hamfrijs savu amata zvērestu deva Dž. Makormakam īsu brīdi pirms prezidenta.

L. Džonsona amatā stāšanās ceremonija beidzās ar iespaidīgu parādi, kuŗā piedalījās vairāk kā 15.000 personu, to starpā gandrīz visu Sav. Valstu gubernātori. Parāde ilga trīs stundas.

Bet var notikt arī kas cits. Mēnešu laikā pēc inaugurācijas ASV prezidentam jāizlemj, vai Dienvidvietnamā būtu nostabilizējies. Budisti vēl vienmēr grib gāzt pastāvošo iekārtu, un pēc amerikāņu militāro lietpratēju domām jauns virsnieku apvērsums var notikt kuŗu katru dienu.

Vai Dienidvietnamā būs vēlēšanas

Saigonā kūst baumas par gatavošanos sarunām ar Ziemeļvietnamas komūnistiem.

Pašreiz vēl nav nekādu sevišķu pazīmju, ka politiskais stāvoklis Dienvidvietnamā būtu nostabilizējies. Budisti vēl vienmēr grib gāzt pastāvošo iekārtu, un pēc amerikāņu militāro lietpratēju domām jauns virsnieku apvērsums var notikt kuŗu katru dienu.

Tagad franči un vācieši atkal runās par Eiropas kopējā tirgus politisko vienotību. Ja prezidentam de Gollam un kanclerам Erhardam izdosies šai jautājumā vienoties, tad jau šī gada martā sagaidāma Francijas, Rietumvācijas, Italijas, Beļģijas, Holandes un Luksemburgas ārlietu ministru konference šīs problēmas dziļākai iztirzāšanai.

Vēl vienmēr aktuāls ir arī Vācijas apvienošanas jautājums. Šeit prezidenta de Golla nostāja ir ļoti vienkārša. Viņa uztverē Bonnai nav cita ceļa kā izšķirties vai nu par līdzdalību starptautiskā raķešķuģu flotē — ar balsi atomieroču lietošanas politikā, vai Vācijas apvienošanu. De Golls uzsver, ka viņš Bonnai Vācijas apvienošanas sarunās ar Padomju Savienību var palīdzēt daudz vairāk nekā Sav. Valstis. No otras puses atkal, Rietumvācijai izšķiroties par piedalīšanos amerikāņu proponētā flotē, kā Padomju Savienībai, tā tās Austrumeiropas satelitiem radīšoties iespaids, ka Rietumvācijas apvienošanas problēmu gatavojas atrisināt militārā ceļā; konsekventi, šādos apstākļos nekādas sarunas nebūtu iespējamas.

Ginājumā atjaunot Vašingtonas nepārtraukti prasīto demokratisko iekārtu Dienvidvietnamā šai valstī jau tuvākā nākotnē var notikt vispārējas vēlēšanas. Komūnistu okupēto apgabalu reprezentanti tiktu izraudzīti, pārējie ievēlēti, ar cerību līdz šī gada 21. martam atjaunot 150 deputātu parlamenta darbību. Vēl pagaidām nav izdomāts, kā izvairīties no ļoti iespējama chaosa, kad vairāk nekā sešdesmit Dienvidvietnamā oficiāli reģistrētās politiskās partijas uzsāk vēlēšanu kampaņu. Dažām partijām nav pat ducis biedru; vairumam nav nekādas reālas politikas vai platformas.

Vai šādu vēlēšanu rezultātā sastādita valdība būtu pietiekami pretkomūnistiska, lai turpinātu cīņu pret Ziemeļvietnamas partizāniem? Atbilde ir negatīva. Izvēlēta, demokratiska valdība gan būtu tāda, kādu vēlas Vašingtona. Bet tā būtu valdība, kas „ribētu izbeigt partizānu darbību, meklētu sarunas ar Hanoju, un, droši vien, akceptētu neitralizēšanu, lūdzot amerikāņus braukt mājās.

Vai Vašingtona būtu atradusi vienkāršāko ceļu, kā izkulties no Vietnamas kara?

Rietumvācijas kanclers Parīzē

Prezidents de Golls un kanclers Erhards, tāpat abu valstu ārlietu ministri, sarunu laikā pievērsīs lielu uzmanību Eiropas kopējā tirgus valstu politiskās apvienošanas jautājumam. Ar kanclieri Adenaueru prezidents de Golls jau bija parādījuši zināmu progresu, bet, amatā nākot Erhardam, politiskās apvienošanās doma gandrīz pilnīgi apklusa: Eiropas kopīgā tirgus saime savā starpā nespēja vienoties pat tirdzniecības laukā, nemaz nerunājot par politiku.

Ziemeļatlantijas organizācijas aprindās valda uzskats, ka Sav. Valstu proponētā Polaris raķešķuģu flotes dibināšanas ideja jānoraksta zaudējumos. Amerikāņu sabiedrotie kļūst arvien vēsāki. Līdzšinējie galvenie plāna atbalstītāji bija Anglija un Rietumvācija. Bet Anglija būtu gribējusi dažādas pārmaiņas — kā, piemēram, flotē paredzēto kuģu skaitam samazināšanu. De Golls par šo floti nekad nav izrādījis neko citu kā vienīgi nicināšanu. Rietumvācija būtu gribējusi šo floti atbalstīt, kas neko nepatīk Sav. Valstu sabiedrotiem Eiropā, kas domā, ka vācieši to dara vienīgi tāpēc, lai tiktu klāt atomieročiem.

Kanclera Erharda viesošanās Parīzē un viņa sarunas ar prezidentu de Gollu var novest pie situācijas, ka arī Rietumvācija atsauc tālāku līdzdalību starptautiskā raķešķuģa flotē. Prezidents de Golls katrā ziņā mēģinās pierunāt kancleru Erhardu, lai Rietumvācija summas, kas paredzētas ieguldīt raķešķuģu flotē, iegulda Francijas atomarsenālā. Francijas saimniecībai vienai pašai kaut cik iespaidīga atomarsenāla izveidošana nav pa spēkam. Toties Rietumvācijai naudas diezgan. Francija gribētu saņemt no Rietumvācijas financiālo palīdzību atomarsenāla izveidošanai — lai šai laukā tā kļūtu pilnīgi neatkarīga no Anglijas un Sav. Valstīm. Bet tas nenozīmē, ka Francija savos atombruņošlēpumos gribētu dalīties ar Rietumvāciju vai piedāvāt pēdējai atomlādiņus Rietumeiropas aizsardzībai.

SILTU SIRDI UN DEVĪGU ROKU LATVIEŠU SKOLAI!

J. Liģera foto reportāža par Toronto latviešu skolas darbu

Visvaldis Freimanis būs lieis rakstītājs

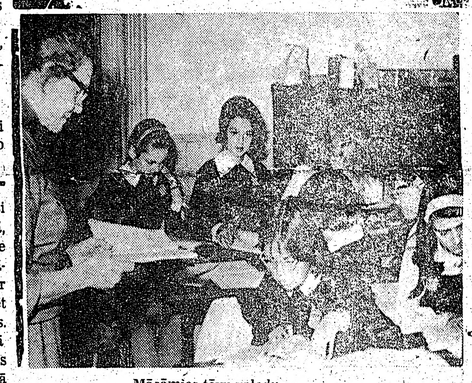

Mācāmies tēvu valodu

Savs laiks rotaļām

Labas sekmes tēvzemes pazīšanā ir M. Konoplovai, S. Indzerei un A. Plūdonei

Varoņu kapenes ir mūsu ceļa zvaigzne

Lielā Junda

Šogad paiet 25 gadi no brīvās Latvijas okupācijas dienas, 20 gadi, kopš krītis Kurzemes cietoksnis, un pirms 50 gadiem dibinājās mūsu strēlnieku pirmās kaujas vienības. Aizrit 40 gadi no tās dienas, kad plkv. Oskars Kalpaks atdeva savu dzīvību par Latviju. Jau vairāk kā 20 gadu ir pagājis no Latviešu Leģiona spožākās dienas, kad otrā pasaules karā plecu pie pleca cīnījās un kopējā kaujā uzvaru guva 15. un 19. divīzijas vīri.

Daugavas Vanagi Kanadā — no Halifaksas līdz Br. Kolumbijai — un latviešu jaunatne savu cīnītāju piemiņu atzīmēs ar Lielo Jundu sestdien, 27. februārī, plkst. 6 vakarā Latviešu namā, Toronto, 491 College ielā.

Varoņu atceres svētrunu teiks māc. A. Lūsis. Ziņojumus pieņems pulkv. A. Silgailis no Halifaksas.

Mirušo piemiņai pirmoreiz trimdā būs izdevība dzirdēt komponista J. Kalniņa „Lielo Jundu" solo dziedājumā (plkv. lūk. R. Bebra vārdi).

Goda komitejā būs pārstāvēti visu Latvijas brīvības cīņu posmu dalībnieki, latviešu māte un jaunatne.

Koncerta daļā piedalīsies tenors P. Lielzuika no Kalamazū un baritons P. Geistauts. Klavieru pavadījumus veiks komp. I. Sakss. Programmā: komponistu J. Mediņa, J. Norviļa, J. Kalniņa patriotiskās dziesmas un dueti.

Nobeigumā karavīru dziesmu un deju vakars. Tajā būs vienreizēja izdevība dzirdēt bij. frontes dziesmas lielā, mūzikāla ansambļa priekšnesumā.

Šis sarīkojums saskaņots ar Kanadas DV delegātu sanāksmi 27.—28. februārī Toronto.

Izcilā Kanadas valstsvīra sēra Džona A. Makdonalda 150 gadu dzimšanas dienas atceres svinībās Ontario provinces valdības pavalstniecības ministrs Džons Jaremko nolika vainagu pie Makdonalda piemineklja Karalienes parkā, Toronto.

Plašs DV sarīkojums ar Lielo Jundu 27. februārī

Kanadas DV delegātu salidojuma laikā.

Sestdien, 17. janvārī, DV Toronto nodaļas namā, DV KV sēdi vadīja valdes priekšsēdis Epneris un tanī piedalījās: DV CV Kanadas locekļis K. Purmals, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne, DV KV locekļi — J. Šmits, U. Maksiņš, R. Alksnis, J. Ronis, A. Kvēps, O. Ieviņš, A. Taube, rev. kom. locekļi: K. Bencons, R. Britāls, A. Civželis, goda tiesas — P. Rudzītis, E. Krūka un DV Toronto nod. valde — I. Zamlovskis, K. Deklavs, A. Akmens, V. Jostiņš.

Valdes priekšsēdis ziņoja, ka DV organizācijai Kanadā Ziemas svētku apsveikumus un Jaunā gada novēlējumus piesūtījuši: Latvijas sūtnis Vašingtonā A. Spekke, konsuls V. Tomsons, DV priekšnieks V. Janums, DV ASV valdes priekšsēdis V. Hāzners un citas DV zemju valdes un nodaļu amatpersonas. Saņemti apsveikumi no Kanadas ministru prezidenta L. Pīrsona un citiem valdības un parlamenta locekļiem.

Valde piešķīra kultūras propagandas darbam $300,-. Montreālas DV nodaļas valde ziedojusi Montreālas universitātēm 4 grāmatas LATVIAN LITERATURE un 4 grāmatas UNPUNISHED CRIME.

Mirušā DV Toronto nodaļas biedra Arnolda Ślosberga nāves gadījumā izmaksāti $300,- no DV Bēru Fonda. Pabalstam aiz Dzelzs aizkara nolēma nosūtīt 3 drēbju saiņus.

Kanadas DV delegātu sanāksmes laikā š. g. 27.—28. februārī paredzēts plašāks sarīkojums, DV Toronto nodaļas izkārtojumā, ar Lielo Jundu, koncertu. Svētbridi ievadīs māc. A. Lūsis. Ziņojumu pieņems plkv. A. Silgailis. Koncerta daļu izpildīs tenors P. Lielzuika un baritons P. Geistauts. Klavieru pavadījumu izpildīs I. Sakss. Sarīkojums notiks 27. februārī, plkst. 6.00 vakarā, Latviešu namā, 491 College St., Toronto. Pēc koncerta paredzēts karavīru dziesmu un deju vakars.

Dāviniet grāmatas DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DIENĀ
SKOLĀM UN BIBLIOTĒKĀM
DV GRĀMATNĪCA
491 College St., Toronto 4, Ont.

LATVIJA

7. N.R.S. SESTDIEN, 1965. GADA 23. JANVĀRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu dalā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Nelietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

KANADAS KOMŪNISTU PARTIJAS VĒSTURES „ĪSAIS KURSS"...

Sakarā ar notiekošo Kanadas komūnistu partijas kongresu, ko šī partija notur Toronto aiz slēgtām durvīm, nepielaižot preses pārstāvjus, izņemot tikai komūnisma ticīgo presi, Kanadas dažādu virzienu laikraksti piemin šīs īpatnējās partijas vēsturi. Partijas oficiālā programma nosaka: **„Komūnistu partijas mērķis ir nodibināt Kanadā sociālistu un galu galā komūnistu sabiedrisko iekārtu."** Kā to panākt, šīs partijas avangards sprieda minētajā slēgtajā sēdē resp. uzklausīja savu Kremļa garīgo tēvu ietekmētās direktīvas. Komūnistiem, izņemot dažus t. s. „nacionālā komūnisma" novirzieņus, Maskava vēl arvien ir tas pats, kas muhamedāņiem Meka.

Spriežot pēc ilggadīgā Kanadas komūnistu vadoņa Tima Buka grāmatas — Trīsdesmit gadi— 1922.—1952. g. — komūnistu partija Kanadā dzimusi samērā vēlu — tikai 1922. g vai piecus gadus pēc komūnistu apvērsuma vai t. s. „oktobra revolūcijas" Krievijā. Jaunā partija iesāka ar „meža strādnieku organizēšanu" Ontario ziemeļu mežos, izmantojot šo strādnieku zemo atalgojumu un stiktos dzīves apstākļus. Mežstrādnieku rūpniecības ūnijas nebija bez asins izliešanas un pat slepkavībām. 1923. g. komūnisti izmantoja Jaunskotijas akmeņoglu tēraudrūpniecības stāvokli, lai sarīkotu vienu no lielākiem streikiem. Tā tas turpinājās līdz 1931. g., kad Kanadas komūnistu partiju aizliedza. Kad komūnisti aizliegumu neievēroja, vadoni Timu Buku un septiņus partijas biedrus nodeva tiesai un notiesāja uz 5 gadiem cietumā. Par streika sarīkošanas mēģinājumu cietumā Buks saņēma vēl papildus vienu gadu cietuma sodu. 1934. g. visi apcietinātie komūnisti bija atkal brīvi un kā pēdējais no cietuma iznāca vadonis Tims Buks jau minēto iemeslu dēļ.

Kad sākās otrs pasaules karš, Kanadas komūnistu partija nostājās stingri pret „imperiālistu karu starp imperiālistiem" (Britāniju un Vāciju), prasot Kanadai stāvēt ārpus kara! Tani laikā apcietināja kādus četrdesmit komūnistus. Kad Vācija devās kara gājienā pret Padomju Savienību 1941. g. 22. jūnijā, Kanadas komūnisti strauji mainīja savu ārpolitisko nostāju, aicinot uz: „Nacionālo fronti uzvarai!" Pēc gada — 1942. g. septembrī — Kanadas valdība atkal iegalizēja komūnistu partiju, kas tagad sauca sevi par „strādnieku progresīvo partiju". Kara gados partijas biedru skaits bija pieaudzis līdz 22.000, sasniedzot augstāko līmeni visā partijas vēsturē. Kopš kara beigām tas nepārtraukti sarūk, un 1960. g., pēc paša Tima Buka izteicieniem kādam laikrakstu reportierim, komūnistu partijas biedru skaits bija noslīdējis līdz 6.000. Tagad to vērtē uz 3.000 — 3.500. Partijai nav vairs (kopš valsts nodevēja Roses laikiem) neviena deputāta federālā parlamentā, nedz provinču leģislatūrās. Šur tur Kanadā dažiem komūnistiem ir izdevies iekļūt vēlēšanu ceļā pašvaldību amatos, bet ne jau izcilākos.

Lai slēptu savus istos mērķus un neveiksmes, Kanadas komūnistu partijas sekretārs Viljams Kaštans laikrakstu lētticīgiem līdzstrādniekiem iegalvojis: „Mēs ticam miermīlīgai sociālisma atbrīvošanai"... Lai tic tam, kas spēj ticēt! Mēs, kas pazīstam komūnisma īsto būtību no pašu piedzīvotām reālām ziņām, tomēr nevaram pievienoties lētticīgajiem kanadiešiem. Mūs nespēj pārliecināt argumenti, ko min kanadiešu prese, pamatojoties uz pagājušā gadā mirušā komūnistu partijas līdera Leslija Morisa ziņojumu komūnistu partijas 18-tā kongresā (1964. g. martā), ka partijas biedru caurmērā vecums ir 50 gadi un nevis 20 procenti jaunāki par 30 gadiem; mēs zinām, ka Kanadas partija ir viena no tām, kas, kad tas Maskavai patiks, dejos pēc padomju mūzikas...

(Nobeigums 7 lpp.)

Prof. Dr. P. Stārcs

Aktuālas problēmas un mūsu uzdevumi

III

Šie ir apstākļi, kas spiež mūs nopietni domāt par šās tautas daļas turpmāko likteni.

Mūsu stāvokļa tālākai noskaidrošanai var noderēt prof. E. Dunsdorfa 1964. g. 1. febr. Austrālijas Latvietī publicētie dati. Raksta virsraksts ir — Latviešu skolu nākotne Austrālijā. No šā raksta patapinām sekojošus datus. Latviešu skaits Austrālijā 1954. g. bijis 21.400, bet 1961. g. 23.300. Tālāk prof. Dunsdorfs pievēršas skolu turpmākai attīstības gaitai. Pēc viņa kalkulācijām 1954. g. Austrālijā 1900 latviešu bērni skolu vecumā. No tiem latviešu skolas apmeklējuši 702 jeb 37 proc. no kopskaita. Kaut gan turpmāk latviešu bērnu skaits skolas vecumā pieaug, bet skolu apmeklētāju skaits krītas kā absolūtos skaitļos, tā arī procentos, pie tam ļoti strauji. Tā 1961. g. latviešu skolās gājuši tikai 32 proc. no latviešu bērniem. 1963. g. 31 proc. Pēc vērojamās tendences 1970 g. šis procents būs tikai 13, 1980. g. 9, 1990. g. 4, bet 2000 g., tas ir pēc 36 gadiem, latviešu skolās nebūs vairs nevienа skolnieka un visas skolas būs likvidējušās. Skolnieku skaita samazināšanos prof. E. Dunsdorfs ved sakarā ar latviešu asimilēšanos un jauktām laulībām, kuru skaits strauji aug. Tā 1951. g. latviešu laulību bijis 63,6 proc., bet 1961. g. vairs tikai 36,9 proc. Paredzams, ka latviešu laulību skaits tālāk kritīsies — 1970 g. to vēl varētu būt 100, 1980. g. 40, 1990. g. 10 un pēdējā 2000 g. vairs tikai 6, visas pārējās latviešu laulības tā tad būtu jauktas. Šie konstatējumi rāda visai drūmas nākotnes izredzes. Šeit ASV lī dzīgi aplēsumi nav izdarīti, bet ka arī šeit saskatāmas tādas pat parādības kā Austrālijā, par to šaubu nav. Sava raksta noslēgumā prof. Dunsdorfs saka, ka augstāk minētās parādības ir iespējams ietekmēt, tādēļ šo latviešu skolu katastrofu Austrālijā iespējams novērst. Nevēlamās attīstības pamatā ir latviešu pārtautošanās. Cīņai ar šiem jaunumiem prof. Dunsdorfs ieteic dibināt pilnas latviešu skolas, bet ja tas financiāļu apstākļu dēļ nav iespējams, tad cik vien var jāpaplašina pastāvošās sestdienas un svētdienas skolas. Pārrunas par šiem jautājumiem Austrālijā turpinās.

Bez šeit jau minētām bēdīgām parādībām, mums bažas sagādā vēl kāda cita parādība — kas atklājas lasot laikrakstos nāves ziņu sludinājumus. Tur atrodam datus par cilvēkiem, kas miruši pēc 70, 80 un pat 90 gadu vecuma sasniegšanas. Bet tiešais vairums no šiem sludinājumiem rāda, ka pieminamais nelaikis miris vecumā starp 40 un 60 gadiem, tā tad pašos spēka gados. Par nāves cēloni parasti uzrādīts sirds vājums. Arī agrāk nomira viens otrs salīdzinot vēl jaunos gados. Tad parastais nāves cēlonis bija dilonis, pret kuru ta laika medicīna vēl nespēja cīnīties. Cilvēku nomiršana spēka gados rada daudzas smagas traģedijas, jo mīļi pēc seviš atstāj jaunas atraitnes un mazus bāreņus. Dažos Vidzemes apgabalos bija parasts, ka bērnieki atgriezušies no kapsētas dziedāja — Mirstiet jauni, mirstiet veci, pusmūžiņā nemirstiet — pusmūžiņa mirējam gauži raud palicēji. Un cik daudz gaužu asaru nebirst pēc mūsu pusmūžiņa mirējiem.

Mums ir nopietni jādomā par to, vai tāds stāvoklis ir nenovēršams un vai tie nebūtu kas labojams. Ja cilvēki mirst ar sirds vājumu pat 40 gadu vecumu nesasnieguši, tad nopietni paceļas jautājums, vai viņu dzīves veids nebūs bijis par iemeslu pāragrai nāvei. Vai sadzīves gaužjumi neapstiprina tezes pareizību — strauji dzīvot — agri mirt. Liekas, ka ja ne visos, tad vismaz daudzos gadījumos par pāragras miršanas cēloni būs jāpieņem strauja dzīvošana, kas bija saistīta ar savas miesas un gara spēku nesaudzīgu tērēšanu. Ja seviški svarā krīt motīvi, aiz kādiem cilvēks izšķiež savus spēkus un paātrinātā tempā tuvojas kapam. Mēs varam saprast un pat attaisnot tos cilvēkus, kas nesaudzē sevi un riskē iet bojā, lai sasniegtu kādus nozīmīgus mērķus, piem. augstāko izglītību. Bet bez šādiem gadījumiem daudz lielāka loma piekrīt cilvēka dziņai pēc izpriecām un baudām.

Radikāls un ļoti iecienīts cilvēka mūža saīsināšanas līdzeklis ir rekordu sports, kuŗam tagad nododas tik daudz cilvēku. Sporta vēsture pastāsta šādu gadījumu. Kāds seno grieķu sportists griezies pie pazīstama filozofa, vai viņš — sportists varētu cerēt nodzīvot ilgu mūžu, uz ko filozofs tūliņ atbildējis — atmet sportu, tad nodzīvosi ilgu mūžu.

Jau senās pasaules izciliem darbiniekiem bija zināms, ka rekordu sports atstāj launu ietekmi uz cilvēka veselību, bet tiem trūka šai parādībai racionāla izskaidrojuma. Jaunākā laikā šī parādība ir rūpīgi zinātniski izpētīta un pārliecinoši noskaidrota. Dzīvojot Latvijā, es personīgi sporta problēmai nepiegriezu nekādu vērību. Bet tad Vācijā nometnu laikā man bija izdeviba vērot jaunatnes sportošanu un pārliecināties, ka te ir darīšana ar nopietnu sabiedrisku problēmu, kas prasa rūpīgu noskaidrošanu. Pie šā darba stājos ar visu nopietnību. Uzņēmu sakarus ar Erlangenas universitātes un citām lielākām bibliotēkām, no kuŗām dabūju attiecīgo literātūru. Vēl nometnes laikā paspēju izstudēt desmit sporta vēstures kursus, desmit doktora disertācijas par sportu un pāri par simts citu zinātnieku rakstu. Savas studijas šai jautājumā esmu turpinājis arī šeit ASV. Šajās studijās noskaidroju sporta būtību un lomu tautas dzīvē, kuŗu rezultātā kļuvu par sporta pretinieku. Problēmas izprašanai sniegšu šeit dažus faktus un atziņas no sporta medicīnas, kas ņemti no prof. Dr. med. Burgharda Breitera grāmatas — Sportschäden un Sportverletzungen. Šai grāmatā vispirms ir uzsvērts, ka nodarbošanās ar rekorda sportu ir saistīta ar pastiprinātu muskuļu enerģijas patēriņu, kas prasa plaušu un sirds ārkārtīgu piepūli. Pie šīm nodarbībām organismā izdalās liels daudzums ogļskābes un piena skābes. Kad organisms tās vairs nespēj neitrālizēt, tad sākās krampji. Sporta nodarbības ir saistītas ar pastiprinātu sirds darbību un pulsa paātrināšanos. Kur cilvēka normālais pulss sit 70 reizes minūtē, pie intensīvām sporta sacīkstēm pulsa ātrums pieaug līdz 204 un 232 sitieniem minūtē. Atrodoties mierīgā stāvoklī sirds vienā minūtē izdzen arterijās 4—5 litrus asiņu, bet intensīvu sporta sacīkšu laikā izdzīto asiņu daudzums pieaug līdz 22 litriem. Sporta nodarbību laikā paātrinās arī elpošana. Sešpadsmit elpas vilcienu minūtē sacīkšu laikā ir 60 un vairāk elpas vilcienu minūtē. Pats par sevi saprotams, ka šāda organisma piepūle ir ļoti kaitīga. Kādam no organiem iedzimtības vai pārciestas slimības dēļ ir kāds defekts, tad pie rekorda sporta nodarbībām katastrofai jānāk visai drīzi. Zinātniskos pētījumos noskaidrots, ka tie Oksfordas un Kembridžas studenti, kas piedalās gadskārtējās airētāju sacīkstēs, mirst agri. Seviški bēdīgas izredzes esot profesionāliem sportistiem kas piedalās dažādās meistarsacīkstēs, var teikt, ka tie nesvinēs 70 un 80 gadu jubilejas. Vakareiropas speciālā literātūrā arvienu ir sastopami apgalvojumi, ka rekordu sportisti dzīvo tikai īsu mūžu.

Zinātnieki, kas ir nodarbojušies ar sporta medicīnas pētījumiem, taisa tādu secinājumu, ka rekordu sportisti, dzīdamies pēc rekordiem, izšķiež sava organisma neaizskaramos rezerves spēkus, kuŗu uzdevums ir sargāt organismu ārkārtēju briesmu gadījumos, piem. epidēmiju laikā.

Cilvēkus, kas daudz enerģijas izlietojuši sportam, nav vairs spējīgi ne uz kādu citu fizisku vai garīgu piepūli. Tos pārņem nogurums un apatija. Te ir sniegta tikai niecīga daļa no tiem faktiem, kas ir noskaidroti sporta jautājumā. Es neatrodu par iespējamu šos faktus no sabiedrības slēpt, kaut arī mani par to apveltīs ar pārmetumiem.

No visām problēmām, kas tagad nodarbina latviešu sabiedrību brīvajā pasaulē, ir jaunatnes problēma, par ko visvairāk tiek runāts un rakstīts. Arī šo problēmu gribas apskatīt no vēsturiskās perspektīves. Arvienu var dzirdēt apgalvojumus, ka visos laikos esot pastāvējušas pretīšķības un nesaskaņas starp veco un jauno paaudzi. Šo tezi nevar pieņemt par pareizu bez iebildumiem. Jā nesaskaņas ir pastāvējušas, tad ne vienmēr tās ir bijušas nopietnas un principiālas. Šo nesaskaņu pamata cēlonis ir tas, ka vecās paaudzes cilvēki grib rīkoties mierīgi un apdomīgi, bet jaunie strauji un nebēdīgi. Stāvoklis kļūst nopietnāks tad, ja domstarpības rodas par veco un jauno dzīves mērķiem, kad jaunie grib ņemt citu virzienu, kā vecie gājuši.

Pirms Latvijas nodibināšanās latviešu sabiedrībā starp veco un jauno paaudzi domstarpības bija minimālas. Jaunā paaudze centās mācīties un tikt dzīvē uz priekšu, vecākā paaudze pilnā mērā atzina jauno rīcību par pareizu un centās to visādi atbalstīt. Citāds stāvoklis radās tad, kad pēc valsts neatkarības nodibināšanās radās ciešs kontakts ar citām valstīm, no kuŗām sāka ieplūst jaunas idejas un centieni. Radās mode aizrauties ar tā saucamo fizisko kultūru, it kā no tās būtu sagaidāmi lieli labumi. Jaunā virziena idejas nāca no Vācijas. Pēc pirmā pasaules kara uzvarētai Vācijai noliedza vispārējo kara dienestu. Vācieši negribēja ar tādu stāvokli samierināties un klusībā nolēma, ka kara dienesta vietā tie savu jaunatni organizēs un disciplinēs ar sporta palīdzību. Vāciešiem bija svaigi, lai arī citas tautas seko viņu paraugam un ar to maskē viņu slepenos nolūkus kultivēt tālāk miltārismu zem sporta maskas. Uzcītīgākie sekotāji šim jaunam virzienam bija latvieši.

Vācijā pēc pirmā pasaules kara pēc Veimaras konstitūcijas nodibinājās demokratiska iekārta ar daudzām partijām. Partiju savstarpējā cīņā radās ideja pavairot partijas iespaidu ar jaunatnes piesaistīšanu ar sporta palīdzību. Katrai partijai radās sava sporta organizācija. Šo virzienu Latvijā kopēja Bruno Kalniņš ar savu strādnieku sporta savienību — SSS. Arī Maskavas komūnisti atrada, ka sports ir noderīgs līdzeklis jaunatnes pakļaušanai savai ietekmei un tie sāka dibināt savas sporta kustības Eiropas zemēs. Tā sporta kustība epidēmijas veidā pārņēma vienu zemi pēc otras. Šī epidēmija stipri iesakņojās arī Latvijā. Zinātnieki gan norādīja uz sporta kaitīgumu, bet viņus apklusināja sporta kustībā ieinteresētie varas vīri. Kāds Austrijas zinātnieks un valsts darbinieks 1940. g. beigās publicēja rakstu, kuŗā apgalvoja, ka visai Vācijas jaunatnes tracinašanai bijis tikai viens mērķis — izaudzināt vāciešus par tādiem cilvēkiem, kas gribētu un spētu ielauzties kuŗai katrai citai tautai. Kaut mūsu vēlēšanās nebija gatavoties ribu ielaušanai citām tautām, bet tomēr bijām pietiekoši naīvi, lai bez apdomāšanās sekotu šai vāciešu rīcībai. Līdz ar to mēs ievērojamu daļu no savas jaunatnes aizvedām prom no sava tradicionālā gara gaismas un zinātnes ideāla. (Vācijas nometņu laikā šī nošķirošanās starp veciem ideāliem un jauno novirzīšanās uz masu hazardu kļuva vēl izteiktāka.) Tas pats turpinās arī šeit — brīvajā pasaulē.

PĀRSŪTAM NAUDU

uz

LATVIJU.

(IS $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.

Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-

pārējām summām 10%.

Saņemšana 14—21 dienu laikā.

Sūtījumi apdrošināti.

OV SAINĪSU NODAĻA,

491 COLLEGE ST.,

TORONTO 4. ONT.

Ernsts Blanks

PINAS NĀVE

Bambina di Trapani.

Tas bija mans trešais ceļojums pa šo briniškīgo salu. Neizteicami skaistās krāsās ērptā daba Sicīliju dara burvīgu, un bagātie vēstures piemineklī vēl vairāk iepriecina svešinieku. Grūti no Sicilijas šķirties, kad pienācis laiks doties tālāk. Mūslaiku tūrisma vilnis bija mani jau iepriekšējos ceļojumos uzcēlis Etnas vulkāna virsotnē, novedis vecākajā kristiešu baznīcā Sirakūzās, Taorminas kristalldzidrajos līčos, Palermo Monreālā, templu pilsētā Agrigentā un vēl daudz citos mūzejos, templos un drupās, kad atceļā Sicilijas kādā prospektā izlasiju teikumu: „Kas Eriče nav redzējis, tas nevar teikt, ka būtu Sicīliju redzējis."

Jādomā, ka divos Sicilijas ceļojumos es nemaz Sicīliju nebūtu redzējis! Eriče redzēt no šī brīža kļuva par prestiža lietu.

Pirmais piedzīvojums man sākās jau Segestā. Kāds gans man piedāvā zēli jāšanai no piestātnes uz Segestas templi. Es, zināms, nevaru ganam atteikt. Ja jau Pestitājs varēja uz ēzeļmātes muguras iejāt Jeruzālemē, kādēļ gan es uz Segestas templi nevaru doties ar tādu pašu satikšmes līdzekli? Kalnā jāt, tas vēl nekas, bet no kalna lejā, tad viegli var pārkrist pāri ēzeļa galvai zem kājām. Esmu laimīgs, no šīs avantūras ticis prom.

Saules nīpa jau lēni grima jūrā, kad iebraucu baltajā pilsētā — Trapani, pilsētā, kuŗu es nekad savā mūžā vairs neaizmiršīšu, 15. martā, Jūlija Cēzara nāves dienā, tas neko labu nemī nozīmē.

Arī saules zemē Sicīlijā to gavidu bija vēls un aukstis pavasaris. Manas kalna viesnīcas saimnieks Carlo dusmo par slikto laiku, kas dzen viņa viesus prom.

„Tempo bruto! Tempo bruto!" — ir parastais Carlo rīta sveiciens. Uz to es atbildu: „Tempo Siciliano!" Tā mēs jau ilgāku laiku sarunājamies, gaidot labāku laiku.

Raugoties no kalna viesnīcas verandas, acu priekšā paveŗas brinišķīgs skats uz balto pilsētu ūdeņos. Divas jūras apskalo Trapani pilsētu, un sāls žāvētavas jūras ūdeņi iespiežas pat līdz pilsētas centram, kas izliekas kā plūdu apdraudēta. Vēj dzirnavas sarkaniem jumtiem šo glezniu papildina. Naktī pilsētas panorāma, dažādu krāsu ugunīs, no kalna raugoties, ir lieliska. Mana viesnīca ir kalnā — ceļā uz Eriče.

Viesnīca ir tukša, kas tik slikta laikā te nāks? Tikai otrā ne, dēļ ierodas kāda italiešu kundze ar slimu meiteni — Džuzepina vārdā, saukta Pina, viņa atvesta no Palermo, un profesori mzajai slimniecei neparedz ilgāku dzīves laiku kā mēnesi. Jūnijā Pinai būtu konfirmācijas diena, un 4. jūlijā viņai paliktu vienpadsmit gadini. Sicilijas meitenes Pinas vecumā jau ir pusaudzes, bet slimība Pinu aptuvējusi attīstībā — viņa ir vēl bērns, kas rotaļājas ar lellēm, viņas istaba ir pilna ar tām.

Visi zina, ka Pinai nepieredzēt ne konfirmācijas, nedz dzimšanas dienas, jo līdz tam ir trīs mēneši, un pašlaik tikai marta vidus. To zina arī Pina. Nevienš viņai to nav teicis, bet viņa to redz no mātes saraudātām acīm un no radu apciemojumiem, kas ik dienas nāk no mazās cietējas atvadīties.

Pina nekā vairs neēd un ar katru dienu novājē. Skaistā seja iekrīt, un grieķu deguntiņš paliek arvien lielāks. Melnie mati dara cēlu bālo sejiņu. Pina nekad vairs nesmej. Sērs smaids dažreiz pārslīd pār cietēja bērna vājo sejiņu. Parasti viņa ilgi un nekustīgi raugās vienā punktā. Viesnīcas viesi pūlas mazo cietēju iepriecināt ar dāvanām, bet velti.

Pina nekad nerunā par savu slimību, nekad nežēlojas par sāpēm. Pina varonīgi cīnās pret likteni. Pinai ir brālis Franco un māsa Franca. Viņiem ir jaunceltā ģimenes mājiņa Erice kalna piekājē. Tā ir skaista un tīra dārza priekšpilsēta, kas stipri atšķiras no vecajām, drūmajām sicīliešu mītnēm. Tā ir jaunā Sicilija, darba un centības gara pilna.

Kad Palermo profesori pateica Pinas tēvam, ka tikai Santa Madonna var nelaimīgo bērnu glābt, viņi nekavējās ar Pinu braukt uz Lurdu, lai Lurdas Dievmāte un Svētā Bernadette uzklausītu slimā bērna lūgšanu.

Pina man stāstīja par savu pirmo un pēdējo svētceļojumu uz Lurdu. Jā, arī Kelnē viņi bijuši, tur viņas brālēns strādājot. Tagad daudzi sicilieši Vācijā strādājot, arī Franca tur gribot kārtoju.

Ciešanu nedēļa. Tā un nākošās nedēļas bija arī mazās Pinas ciešanu nedēļas.

Tuvojās nenovēršamais.

Tikai nedēļu Pina bija mūsu kalna viesnīcā, pēc tam mazo cietēju pārveda mājās. Uz Pinas māju jāiet pa Svētās Bernadetes ielu. Cik reizes es šo ceļu gāju, mana sirds bija pielijusi kā rudens diena, un smagas domas lieca galvu zemē.

23. aprīlis. Pina ir mirusi.

Mazais putniņš ir miris.

Kā tārpiņš saliecies uz labajiem sāniem, tā beidza dzīvi, to vēl neiesākusi.

Visa viesnīca raud un tu visvairāk, jo viņa bija tava draudzene.

Es atstāju Pinas pilsētu un salu, labi zinot, ka es atkal atgriezīšos Pinas pilsētā un pie Pinas kapa.

Es redzēju sirmo, kluso, tīro pasaku pilsētu Eriče, un neviens lai man nesaka, ka neesmu Sicilijas redzējis.

Es redzēju Siciliju un lielu traģēdiju, kur pret likteni cīnījās nevis karalis Lirs vai Dānijas princis Hamlets, bet maza vareniga meitene — Bambina di Trapani Pina — un nevienādā cīņā krita.

Pina ir mirusi, un es apbēru mazo putniņu rozēm.

Pēc vēlā un aukstā pavasara pār balto pilsētu un plašajiem ūdeņiem savā krāšņumā pacēlās Sicilijas saule, it kā gribēdama izdzēst lielo netaisnību, kas bija notikusi zemes virsū.

Es braucu pāri jūras šaurumam uz Italijas cietzemi. Kāds ierēdnis man prasa biļeti.

— Lūdzu!

— Jūsu bilete ir uz Reggio di Calabria, bet mēs braucam atpakaļ uz Siciliju, jums vajadzēja izkāpt. Lūdzu naudu jaunai biļetei!

—„Man naudas vairs nav. Pēdējo naudu es izdevu manai meitenei rozēm."

Kāds varens smieklu rēciens pāršalc kuģa klāju, —„Meitenei rozēm, kāds kavalieris!"

„Džuzepina, saukta Pina, Bambina di Trapani ir mirusi, un es mazo putniņu apbēru rozēm."

Es zinu, ka pēc Pinas nāves nekas mani vairs nevar darīt priecīgu. Pinas nāve mani ir pārveidojusi, esmu kā apskaidrots. Man zudusi katra mēraukla materiālām lietām. Viesnīcas saimnieks bija pirmais, kas saprata, ka Pinas nāves dienā man var prezentēt katru lēsi un ka es to bez ierunām samaksāšu. Viņš zina, ka mani garīgie spēki ir lauzti, un ka es arī par simts tūkstošiem neaptraipīšu ar sīkumiem Pinas piemiņu viņas nāves dienā. Viņš zina, ka katru dienu viņa viesi nesaņem tādus triecienus pa galvu un tas jāizmanto.

Man ir zudusi dzīves jēga, un es sāku zaudēt agrāko dzīves apliecināšanas spēku. Visu mūžu es esmu mīlējis dzīvi, bet tagad es pirmo reizi jūtu, ka man vairs nav nāves bailu. Kaut kur sirds dziļumos,, zemapziņā ir pat radusies slepena vēlēšanās, lai nāktu nāve. Pinas nāve man ir visu apgriezusi otrādi. Pinas nāve man ir devusi vairāk atziņu nekā visas filozofijas sistēmas un septiņdesmit gadu garā mūža piedzīvojumi. Pinas nāve manā dvēselē sadedzinājusi visus sārņus un izkausējot atdalījusi visu ligatūru, pāri atstājot tikai dārgmetallu — sudrabu. Pinas nāvē mani pacēlusi pāri visiem zemes putekļiem. Es nepazīstu vairs nāves bailu. Pinas nāve mani atbrīvojusi no visa launā, zemā un smagā.

— Jūs taču to bērnu pirmo reizi redzējāt!— kāds teica.

— Jā, es pirmo reizi redzēju arī nāvi, es pirmo reizi redzēju traģēdiju.

Manas ceļa somas ir nozudušas, bet man nav žēl, man nekā vairs nav žēl.

— Vecais kungs! Vecais kungs! Tev ir uzlikta lielāka nasta nekā tu vari panest!— kāds teica, bet es nezinu, kas.

Visu dienu es neesmu ēdis, visu nakti neesmu gulējis, tikai raudājis, manas acis ir sarkanas un uztūkušas, es sajūtu nāves nogurumu. Stiprais jūras gaiss un tvaikoņa mašīnu vienmuļā klaudzēšana mani drīz vien iemidzina.

— Sinjor! Sinjor! Vai jūs vēl ilgi odisēsit no krasta uz krastu?

Es atveŗu acis. Manā priekšā stāv tas pats ierēdnis kas pirmīt.

— Es neesmu vesels!

— Nu, to jums, sinjor, tūliņ vajadzēja teikt! Es pasaukšu ārstu.

Ar ārstu es ātri tieku galā, tagad es ar visiem ātri tieku galā.

Pina Bambina di Trapani ir mirusi, un es mazo putniņu apbēru rozēm — es saku ārstam.

Neviens vairs nesmej, un cilvēki, kas ap mani bija sapulcējušies, sāk izklīst, jo mēs esam atkal piebraukuši Sicilijas krastam. Trapani meitenes Pinas salā. Es nokāpju pēdējais no kuģa.

Kas es speru pirmo soli Sicilijas krastā, Trapani meitenes Pinas salā, es zinu, ka esmu piebraucis tuvu Mūžības vārtiem un ka esmu ticis soli tuvāk Dzīvības un Nāves lielajam noslēpumam.

LIELA D

Rūta Skujiņa. Viss elpo zem

Dzejnieki un pasakas,
Nāciet! Durvis vaļā.
Rūta Skujiņa.

Negribu būt kritiķis, kas rūpīgi sameklē, min un analizē trūkumus. Kā ikvienam dzejniekam, tādi ir arī Rūtai Skujiņai. Viņas dzeja ir savdabīga, un atliek vienīgi — to noraidīt vai pieņemt. Kas dzejas valstībā iebrūk ar prāta prožektoru, tas Rūtas Skujiņas dzeju noraidīs, jo velti tur meklēs loģiskas, prāta celtas konstrukcijas. Kas dzejas pasaulē bijīgi ieiet ar sirds svecīti, tas Skujiņas dzeju baudīs un kļūs apskaidrots.

Rūta Skujiņa nav bijusi sapņotāja ar bojā gājējas zīmogu, tomēr dzīvi viņa ir pieņēmusi kā lielu sapni, un tieši šī pieņemšana ir kļuvusi par viņas dvēseles bagātību.

Sapņi ir nomodam kļuvuši rūta.

Nomods par sapni vērties...
(Zem vainaviksnes)

Tiešām: cilvēkiem ar redzīgām acīm un jūtīgām sirdīm pasaule un dzīve — ar baltām un nebaltām dienām — ir skaista kā patiesa pasaka, jo:

Dievs uz savas plaukstas licis
visu manu dzīvi.
(Uz Dieva plaukstas)

Bet šiem cilvēkiem jau pašos viņu garīgās struktūras pamatos ir ģiedrums — serenitāte, kas skaisti izteikta dainā: „Liku bēdu zem akmeņa, pāri gāju dziedādama." Prāta cilvēkam šo spēju parasti nav. Tieši aukstais apsvērējs un kalkulētājs prāts ir tas, kas bieži mūs noved izmisumā. Vēl nākdams izeju no nedienām un posta. Vislabākais draugs un vadītājs tad ir neprātīgums, pārgalvība. Bet to nedrīkst samaisīt ar vieglprātību... Ar šo neprātīgumu iepazīstamies Skujiņas romānā Vējš svaida kaijas; lasot viņas dzeju grāmatu, mēs neprātīgumu sastopam bieži un — iemīlam. Rūtas-Skujiņas dzejas līkumi ir— neprātīgums.

Zīmīgi, ka prāta cilvēki ir

Iznākusi O. KROLLA

DAUGAVA LATVJU DAINĀS

Maksā $ 1,-.

Pasūtinot izdevniecībā: 75 ¢.

Rakstīt: O. Krolls, 12 Harrison St., Oak Park, Illinois 60304, USA.

(24. turpinājums)

Viņš arī iznīcina valdnieku nolūkus gudros, lai tie neizdara savas viltīgās blē kaut tev ir sešas ļēdas reizē, viņš tās spēj tavas sirds, tā ka tu varēsi smieties, kaut badā un kļūtu postīts. Un ja viņš dara arī remdina tās, un viņa rokās ir dziedin drīzi tā saimanīsi, ka tavā namā valda mī nav jābaidās nekāda trūkuma... Redzi, a to vīsu es esmu izmeklējis un nācis pie tā tās ir, tāpēc uzklausi to un ņem labi vērā

Bet ķēniņa smagās domas vēl negrib mest. Viņš druskū skūnaji pakratīja galvu

— Kaut jel tas tā būtu, ak Uzus, kā t Bet tagad Jehovas bults ir manā sirdī un dzer to uguni. Ko mana dvēsele negribēja nu man jālieto par barību. Bet vai tad ir akmens spēks un mana miesa ir varš?... Izmisumam vajaga žēlastības vispirms no ga un, ja tam tādas nav, viņš atmet bailes un tā dzīvība ir kā vējš, un tas var tikai vās sirdsbēdās un žēloties sayas dvēseles r

LIELA DZEJNIECE

Rūta Skujiņa. Viss elpo zem saules. Grāmatu Draugs, 1964.

Dzejnieki un pasakas,
Nācieti! Durvis vaļā.
Rūta Skujiņa.

Negribu būt kritiķis, kas rūpīgi sameklē, min un analizē trūkumus. Kā ikvienam dzejniekam, tādi ir arī Rūtai Skujiņai. Viņas dzeja ir savdabīga, un atliek vienīgi — to noraidīt vai pieņemt. Kas dzejas valstībā iebrūk ar prāta prožektoru, tas Rūtas Skujiņas dzeju noraidīs, jo velti tur meklēs loģiskas, prāta celtas konstrukcijas. Kas dzejas pasaulē bijīgi ieiet ar sirds sveci, tas Skujiņas dzeju baudīs un kļūs apskaidrots.

Rūta Skujiņa nav bijusi sapņotāja ar bojā gājējas zīmogu, tomēr dzīvi viņa ir pieņēmusi kā lielu sapni, un tieši šī pieņemšana ir kļuvusi par viņas dvēseles bagātību.

Sapni ir nomodam kļuvuši
rada.
Nomods par sapni vērties...
(Zem varaviksnes)

Tiešām: cilvēkiem ar redzīgām acīm un jūtīgām sirdīm pasaule un dzīve — ar baltām un nebaltām dienām — ir skaista kā patiesa pasaka, jo:

Dievs uz savas plaukstas licis
visu manu dzīvi.
(Uz Dieva plaukstas)

Bet šiem cilvēkiem jau pašos viņu garīgās struktūras pamatos ir ģiedrums — serenitāte, kas skaisti izteikta dainā: „Laku bēdu zem akmeņa, pāri gāju dziedādama." Prāta cilvēkam šo spēju parasti nav. Tieši aukstais apsvērējs un kalkulētājs prāts ir tas, kas bieži mūs noved izmisumā, tā reāldams izeju no nedienām un posta. Vislabākais draugs un vadītājs tad ir neprātīgums, pārgalvība. Bet to nedrīkst samainīt ar vieglprātību... Ar šo neprātīgumu iepazīstamies Skujiņas romānā Vējš svaida kaijas; lasot viņas dzeju grāmatu, mēs neprātīgumu sastopam bieži un — iemīlam. Rūtas Skujiņas dzejas lielums ir— neprātīgums.

Zīmīgi, ka prāta cilvēki ir arī skeptiķi, un šī nelaime tiem vairāk vai mazāk atņem spēju — ticēt rītdienai, bet šī spēja ir dzīvē nepieciešama, un jo sevišķi trimdiniekiu dzīvē. Neprātīgajiem šī ticība ir.

Jauns vējš var atskriet un
pacelt
tevi jau rīt.
Gaidi to, nepiekūsti.
(Nepiekūsti)

Ticība rītdienai ir pirmais pakāpiens uz visaugstāko ticību — ticību neiznīcībai. Kas tic neiznīcībai, neķad nekļūs par dzīves noliedzēju, ciniķi. Eksistenciālisma mācība tam neder, jo viņa ticība apliecina, ka mūsu eksistence virs zemes vēl nebūt nav viss. Šī ticība ir milzu spēks, varenāks par likteņa sitieniem. Rūtai Skujiņai ir bijusi šī ticība.

No vienas mūžības dzimst
jaunas.
Gala nava.
(Ar smaidu)

Giedrie un ticīgie cilvēki ir laimīgi, kaut arī to mūžs būtu grūts. Arī šis zemes dzīves beigu stundu viņi gaida mierīgi, ar smaidu, lai gan lūpās šis smaids ne arvienu ir redzams. Akselis Munte par savu mūžu saka: „Tā bija skaista diena." (Grāmata par San Mikelu.) Rūta Skujiņa saka: „... skaists bijis sadegušās dzīves ritums." (Tev.)

Un— domājot par Neizbēgamo stundu:

Kam prasi: — Kas? Kas notiks
tad un būs?
Nekas. Es sastapšos ar jaunu
rītu.
(Kad pārslas virpuļo.)

Bet kad Neizbēgamā stunda pagājusi:

Es gaismā iegāju...
Jā, atceros: ir dziļas zemes
bēdas.
Es pāri tām.
(Es gaismā iegāju.)

Kā jau teicu, Rūtas Skujiņas dzejas lasāmas — dzejnieku valodā runājot — ar sirdi. Tikai tad iespējams iekļūt dzejnieces pasaulē, un tā ir bagāta, dziļa un traģiski skaista. Traģisks skistums ir arī Poruka dzejai, bet Poruks nebija trimdinieks. Rūta Skujiņa kā dzejniece izauga trimdā, viņu izaudzināja svešuma sāpes. Dzejolī Skiroties viņa saka:

Kurpu tu klīdīsi, dvēsele,
Nestundā kļūmā un baigā?
Svešas ostas un krastmalas
Vērsīsies mulsušā vaigā.

Bet svešuma sāpes nav spējušas kļūt par nāvētāju izmisumu, tās ir bijušas kā šķīstīšanas uguns. Pārdegšana, pārdzimšana dod apskaidrotību, tā ir dzejnieci pacēlusi pāri nestundām un nedienām, pat liktenim. Viņa ir kļuvusi par lielu dzejnieci. Trūkumus atsver svaigas, savdabīgas dzeznas. Viens piemērs:

Septiņas krāsas šūpojas sejā,
aiziet zem varviksnes ceļinieks.
(Zem varaviksnes.)

Un tad vēl neaizmirstamie dzejoļi: Nācieti, Zvaigznes pēdējais stars, Rudens balāde, Būšu pie tevis, Marta vējš, Zemes saule, Lakstīgala un ieva, Es gaismā iegāju, Jasmini...

Rūta Skujiņa nav mirusi, viņa iegāja gaismā, un viņas dzeja būs pie mums, kamēr zem saules elpos īstas dzejas mīļotāji.

Arnolds Apse.

Edvarts Tūters

MANS STIPRĀKAIS STIPRUMS

Mans stiprākais stiprums
še, trimdā,—
Mans zemdegas
gruzdošais nemiers,
Mājvietu ņēmis tas manī,
Sirdi man dzīvībai junda,
Dvēseli lūgšanām kvēlām
Un protestam — nekaunām,
meļiem.

Klīstot pa svešuma ceļiem,
Sen pakritis nespēkā būtu:
Ne ilgotos ko vairs, ne celtos —
Kad piekusis — atkal kājās.
Bez dvēseles zemdegas savas
Es būtu vispēdējais nabags.

Lai svētīts zemdegas nemiers,
Kas nīst un milēt man licis;
Man atvēris ausis un sirdi,
Un tālu redzēt man devis...
Ja kādreiz es apžēlots kļūšu,
Tad zinu — tikai ar tevi!
— — — — — — —
— — — — — — —
Mans zemdegas
gruzdošais nemiers,—
Mans stiprākais stiprums
še, trimdā.

Dziļu problēmu luga.

Pēdējos divos gados teātru skatuves Eiropas zemēs un Amerikas kontinentā pārstaigā luga, kas kā neviena cita pēckara gados sapurina jūtas un prātus neskaitāmiem jautājumiem un domu izmaiņai. Tā ir vācu jaunās paaudzes rakstnieka Rolfa Hochhuta drāma „Der Stellvertreter" (The Deputy). Lugas pirmizrāde bija 1963. g. februārī Rietumvācijā, pašlaik to izrāda Crest teātrī Toronto.

Drāmas galveno ideju — kādēļ pāvests neprotestēja pret žīdu iznīcināšanu — zināmu novirzienu piederīgie steigušies izmantot vienpusīgai reklāmai un nemiera sacelšanai katoļu aprindās. Tas, savukārt, citiem licis pieiet šim darbam ar zināmu skepsi un meklēt lugas autora nolūkos tendences, kādas tur, varbūt, nemaz nav.

Iedziļinoties lugas vācu oriģinālā, šķiet, ka problēma īstenībā daudz dziļāka, proti: vai nepieciešams launumam pretoties aktīvi, vai arī tas aiz tālredzīgas politikas apsvērumiem klusu ciešot un nepretojoties jāpieļauj. Gribētos apgalvot, ka šī ir mūsu gadsimta visaktuālākā un lielākā problēma, un no tā, kādu nostāju ikviens cilvēks savā dzīvē parāda, arī lielā mērā atkarīgs katras cilvēces, tiklab morālas, kā ideoloģiskas, izmākums.

Jānozīmē, ka Toronto Crest teātris savam uzvedumam izmantojis ne visai teicamo, vietām pilnīgi sagrozīto tulkojumu, kas pag. gadā lietots Ņujorkā, lai gan pieejams labāks angļu tulkojums. Galveno lomu tēlotāji: Leo Čičerī (pāvests), Jozefs Šovs (kardinālis), Patriks Laksis (jezuītu ord. ģenerālis), Pauls Robins (SS leitn. Gerstein), kā arī Michaels Snovs (pāvesta nuncijs Berlīnē) un Viljams Nidls (grāfs Fontana) dod lieliskus raksturojumus; īpaši jāatzīmē Šova un Čičerī smalkām niansēm bagātā dziļi iejutīgā spēle. Jaunais aktieris Jans Bertons pātera Fontanas lomu neizsmelpi pilnībā, beigu skatā, dodoties paša izvēlētā bojā ejā, nesasniedz vēlamo kāpinājumu un nepārliecina.

The Deputy pēdējā izrāde sestdien, 23. janvārī. Ieteicams šo lugu noskatīties, kaut vai tikai tādēļ vien, lai ļautu vētīt un aizsūst putekļus no domām un ieskatiem, kas trimdā reizēm draud pārklāties ar manāmu rūsas kārtiņu.

S.

Teodors Zeltiņš

BAILES

No krājuma **TORŅI DAUGAVĀ**

Jā, tās nu tomēr ir lieliskas slēpes, kas svētkos viņam uzdāvinātas. Ar visu lāpījumu slīd tik vareni, ka allaž jābūt nomodā, lai pats tām tiktu līdzi, it īpaši no kāda augstāka kalna lejā laižoties. Bet Daris jau krietni iemanījies novaldīt sākumā aplam nepaklausīgās kājas, lai tās vairs neskrietu katra uz savu pusi. Ar slavējamu neatlaidību vingrinājumos viņš ticis tik tālu, ka drošī var doties lielākos pārgājienos, pat pāri Daugavai, gluži kā tas noticis šoreiz.

Pa diezgan stāvu nogāzi uzrāpies, kas no paša krasta tūliņ slejas augšā, ieslīdēdama paretu, bet toties slaidu priežu mežā, Daris apstājas un pārlaiž īstu uzvarētāja skatu lielajam pieveiktajam tālumam, pāri Daugavai un baltajām plavām tur viņā pusē, kur jocīgi mazas kādā piekalnē uztupinātas palikušas mājas. Patiesi milzīgs gabals, gandrīz baigi sametas tanī skatoties un iedomājot, ka vēl šovakar jātiek tom visam pāri atpakaļ. Turklāt gandrīz nemanot sācis krēslot, aiz katra kurmet augstāka paugura izstiepušās platas zilganas ēnas.

Vai atteikties no sava ciešā nodoma un sākt tūliņ atceļu, lai vēl pirms tumsas tiktu mājās? Nē, Daris nu nebūs tāds vājmiesis, par to nav ko runāt, ne domāt. Ja tas tā nolemts, pie reizes Katlakalna kapos apciemot krustmāti un vectēvu, tad arī notiks. Otrreiz tik tālu viņš šoziem diez vai maz atbrauks.

Un nelokāmais apņēmības pilns Daris laižas tālāk pa pauguraino augstieni, uzmanīgi vadīdams slēpes, lai neuzskrietu kādam no resnajiem priežu stumbriem, kas kā mēma un sastingusi milzu armija sastājusies visapkārt. Nedaudz klajāks ir tikai ap baltās apaļās baznīcas uzkalniņu, kur vasaras svētdienās vienmēr stāvēja lēvenis pajūgu, bet tagad ir balts piesnidzis klusums. Tāds pats kā visā mežā, gandrīz vai biedīgs apņemdams vientuļo slēpētāju. Citu kādu tas noteikti būtu izbrūcinājis, tak ne Dari, kas vakaros siltā gultā ar grāmatu rokās pat Amerikas mūža mežos paradīs justies kā mājās. Sirds gan krūtīs daudzās tā kā skaļāk, bet droši tas vienīgi no aizkusuma. Nav jau nieka lieta noskriet tādu milzīgu gabalu — no vecās enkurnieku stacijas līdz Katlakalnam.

Turpat netālu aiz baznīcas sākas kapsētas biezā mūra siena. To varētu pat noturēt par kāda veclaicīga, pamesta cietoksņa valni, ja pāri tai nestieptos kāds augstāks krusts vai melna spoža akmens piemineklis. Un tur, pa kreisi no vārtiem, slienas arī kāda krevelaina, vietām apsnigusi klints radze. Tur Garlība Merķeļa kaps. Cieši tam blakus guldīta Daŗa krustmāte un vectēvs. Tālab atrodami jo viegli, bez liekas maldīšanās un meklēšanas.

Daris noņem no kājām slēpes (kapos ar tādām šļūkāt būtu aplam nepieklājīgi, to viņš saprot pats) un atver kapsētas vārtus, blakus mazajai kapličai. Te klusums šķiet jau tīri aizmūžīgs, laikam lai netraucētu aizmigušo dvēseļu mieru. Un visā pārskatāmā tuvumā nav nevienas dzīvas radības. Tikai dažas sniegā iemītas pēdas palikušas par liecību, ka kāds te vēl šodien gan staigājis, tieši no kapličas uz Merķeļa kapa pusi. Daris it kā apmulsis brīdi apstājas. Tad drusku nedroši mēģina pasmieties pats par sevi. Kas tur savāds, gluži vienkāršas, parastas cilvēka pēdas. Turklāt vēl noteikti baltā, jo indiāņi, tas taču katram skaidri zināms, Katlakalnā nedzīvo. Kāds vēl bez viņa te nācis apmeklēt savus mirušos piederīgos. Pavisam saprotama lieta. Turklāt vēl pirms krietna laika sprīža, jo pēdas pa daļai jau vējš aizvilcis.

Slēpes pie kapsētas pakša atslējis, Daris sāka brist pa jau iemītajām pēdām, pēc brīža tās pilnīgi piemirsdams. Cik savādi gan ziemā izskatās kapi. Visi tepat vai gluži vienādas sniega kupenas, bez ziediem un vainagiem. Tikai krusts gan katram savādāks. Cits vienkārša koka, jau saplaisājušu un vietām at

Latvieši Kanadā

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors Rudolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont. Tālr. 759—8076

Nelaika gleznotāja prof. J. Tidemaņa dzīvesbiedre februāra pirmajās dienās pārceļas uz dzīvi ASV.

Līdz aizbraukšanai Toronto mākslas cienītājiem vēl iespējams iegūt savā īpašumā nedaudzas prof. J. Tidemaņa atstātās gleznas. Tuvāka informācija, zvanot PL9-8697.

◐ Toronto DV nodaļas tradicionālā masku balle šogad izraudzīts moto „Aiz upītes es uzaugu." Balle notiks 6. februārī, plkst. 8 vak. Latviešu namā. Gleznotājs Alfrēds Brūveris rūpējas par gaumīgu dekorējumu. Ballē solās ierasties arī pats Vilibalds Drosmiņš. 5 labākās maskas godalgos. Par deju mūziku rūpēsies iecienītais E. Zaķuļa deju orkestris no Galtas.

◐ TLTA bērnu vasaras nometņu vadītāju kursi V. Slaviešas vadībā darbību atsāka 17. janvārī Latviešu namā. No līdzšinējiem kursantiem mācības turpina 6, bet no jauna 1. kursā pieteikušies 8.

◐ Sv. Jāņa ev. lut. draudzes dievnamam četras altāra segas liturģiskās krāsās dāvinājušas dailamatniekes Aleksandra Dzērvīte un Velta Vilsone.

◐ Sniega trūkuma un nelabvēlīgu laika apstākļu dēļ jaunatnes pulciņa Staburags slēpošanas izbraukums 17. janvārī nenotika, un tas pārcelts uz 24. janvāri. Visiem izbraukuma dalībniekiem sapulcēšanās plkst. 8 no rīta pie Latviešu nama.

Sakarā ar izbraukumu, paredzētā filmas izrāde Latv. namā nenotiks.

◐ Pēc septiņu gadu rosīgas darbības Sv. Andreja ev. lut. draudzes svētdienas skolā, dzīves vietas maiņas dēļ, atvadījās B. Kūla, kas kopā ar ģimeni pārceļas uz Jaunbransvikas provinci. No iecienītās skolotājas ar pateicības vārdiem un pieminas veltēm atvadījās māc. A. Čops un svētdienas skolas saime.

◐ Studentu kopas gadskārtējā sanāksmē piedalījās 30 studenti un izraudzīja valdi nākošam darbības gadam. Valdē par priekšsēdi darbosies līdzšinējais J. Dreifelds, viņa vietnieki M. Vagners un R. Piegāze, sekretāre T. Iberga un kasieris J. Galdiņš.

◐ Iesvētes mācības Sv. Andreja ev. lut. draudzē sāksies 7. februārī, plkst. 1 dienā, bet jauniešu iesvēte paredzēta 27. jūnijā. Līdz šim jau pieteikušies 24 jaunieši un tie, kas nolēmuši iesvētīties,, bet nav paspējuši pieteikties, aicināti sazināties ar māc. A. Čopu.

◐ Sv. Jāņa ev. lut. draudzē jauniešu iesvēte paredzēta maija sākumā un iesvētes mācības jau sākušās. Tās notiek katru svētdienu. tūlīn pēc dievkalpojuma.

◐ TLTA ģimnazijas vecāku padomes rīkotā diskusiju vakarā piedalījās 45 audzēkņu vecāki un to vadīja ģimnazijas direktors, prof. V. Burkevics. Pārrunu tematus ievadīja inspektrise V. Slaviešа, bet diskusijās piedalījās visi klātesošie. Galvenie pārrunu temati bija: 1. Kā skolniekiem pavairot koncentrācijas spējas. 2.) Kā novērst novēroto parādību, ka jaunatnes domāšanas veids kļūst šaurāks un atmiņa vājāka. 3.) Problēmas, kas radušās dažās ģimenēs, kurās ar bērniem sarunājas angliski un 4.) Vai ģimnazijas gatavības apliecībām ir tikai latviskās kopības pazīme, jeb tās izsniegtas vērtējot patiešās spējas.

◐ LPB Kanadas kopas rīkotā gadskārtējā Preses balle 23. janvārī, Latviešu namā, 491 College ielā sāksies plkst. 7.30 vakarā, bet polonēzi ievadīs tieši plkst. 8.00. Atsevišķi ielūgumi nav izsūtīti, bet visi būs gaidīti balles viesi. Nākošā dienā, 24. janvārī, notiks rakstnieku cēliens, kurā būs pārstāvēti ne tikai Kanadas rakstnieki, bet arī ASV viesi. Rakstnieku cēliens saksies plkst. 11 no rīta, Latviešu namā.

◐ Latviešu nama akcionāru sanāksme pilnsapulce notiks 24. janvārī, 491 College ielā. Reģistrēšanās plkst. 3 dienā, bet pilnsapulce sāksies plkst. 4. Dienas kārtībā paredzētas arī akciju sabiedrības valdes vēlēšanas, dažādi ziņojumi un pārrunas par turpmāko darbību.

◐ Latviešu nama akcionārieni, kuri savas balss tiesības nebija nodevuši nevienai organizācijai, atsevišķa sanāksme notika 17. janvārī. Saskaņā ar akciju sabiedrības statūtiem, to vadīja pagaidu valdes priekšsēdis E. Škobe, protokolēja A. Šteinbachs, bet juridiskos jautājumos paskaidrojumus deva adv. A. Zutis. No 32 balsstiesīgiem sanāksmes dalībniekiem par balsu skaitīšanu izraudzīja Birutu Senkēviču, J. Preisbergu un V. Tikiņu. Pēc E. Škobes ziņojuma par nama iegādes vispārējo gaitu izraisījās vairāki jautājumi gan par akciju sabiedrības veidu, akcionāru tiesībām un velēšanu kārtību. Privāto akcionāru kapitāls sastāda $82.000.—, bet no tā balsstiesības paturētas tikai par 183 akcijām jeb $18.300.—

Pēc lietiškām pārrunām vienojās, ka individuālo akcionāru grupu pārstāvēs pieci akcionāri un aizklātā balsošanā par tādiem ievēlēja: E. Skujiņu ar 29 balsīm, E. Škobi — 28, A. Šteinbachu — 25, A. Freimani — 24, A. Bērziņu — 22 un kandidātos V. Sakoviču — 20. Sanāksmes dalībnieki pilnvaroja šo izvēlēto valdi 24. janvāra pilnsapulcē pārstāvēt individuālos akcionārus, izraudzīt vēlamos kandidātus valdes vēlēšanām un balsot par vēlamiem kandidātiem saskaņā ar apstāklim paredzētā pilnsapulcē. Sanāksmē vienojās arī, ka individuālo akcionāru grupa sanāks vismaz divas reizes gadā dažādu jautājumu pārrunām un tās oficiālais nosaukums būs Latviešu nama vienība.

RELIĢISKI ĒTISKU PĀRDOMU VAKARI

Latviešu nams atvēris durvis dažādiem vakariem, dažādām sanāksmēm ar dažādu saturu. Gods Latv. nama valdei un arī liels paldies.

Toronto baptistu draudze vēlas šo izdevību izmantot un ir paredzējusi noturēt pārdomu vakarus par reliģiski ētiskiem tematiem. Pirmais no tādiem vakariem notiks ceturtdien, 28. janv., plkst. 8 vak. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: Vai bībeles Dievam ir vēl vieta modernā pasaulē? Dziedās baritons P. Geistauts, pie klavierēm Anita Grigale.

Šis būs pirmais no vairākiem tāda rakstura vakariem, par kuriem ziņosim vēlāk. Reliģijas nevienam no mums nav par daudz, un ētiskā ziņā mēs varētu būt labāki nekā esam. Tādēļ tautieši, kam patīk domāt par garīgām vērtībām, aicināti piedalīties šajos vakaros, kas paredzēti reizi mēnesī. Tie tautieši, kam maz vai nemaz nav intereses par šādiem tematiem, ielūgti apmierināt savu ziņkāri. Uz redzēšanos Latviešu namā Rikotāji

Latviešu karavīrs Ziemsvētku kauju atmirdzā.

Sadbērijas DV nodaļa 16. janvārī bija rīkojusi Ziemsvētku kauju atceri. To ievadīja nod. pr-ka Z. Neimaņa uzruna, kurā viņš cildināja strēlniekus un leģionārus — Ziemsvētku kauju varoņus.

Šejienes latviešu kolonijas strēlniekus Fr. Kārkliņu un P. Midegu vainadzu kopas pr-ce A. Tīruma apveltīja ar ziediem. Par strēlnieku un Kurzemes Ziemsvētku kaujām runāja viesis no Toronto — Kurzemes cietokšņa cīņu līdzgaitnieks O. Kļaveniecks.

Ar klusuma brīdi godināja cīņā par brīvību savas dzīvības atdevušos cīnītājus. Viesis aicināja jaunatni palikt uzticīgai Latvijas sarkanbaltsarkanajam karogam un pārvest to brīvā un neatkarīgā Latvijā. Dziedāja „Svēts mantojums". Tamāra Neimane iejūtīgi deklamēja atceres vakaram izraudzītus dzejoļus. Tuvojoties Draudzīgā aicinājuma dienai, nodaļas valdes loc. R. Dumpis ieteica atcerēties latviešu skolu, kurā mācās 22 skolēni 6 skolotāju vadībā. Prezidents Kārlis Ulmanis cildeno Draudzīgā aicinājuma ideju ierosināja 28. janvārī, un tās ietvaros Latvijas skolām ienāca turpat 1 miljons latu naudas ziedojumos, tuvu pie 1,5 milj. grāmatu un apm. 5000 gleznu un gleznu reprodukciju.

Atceres brīža dalībnieki ar aplausiem pieņēma suminājuma šejienes sabiedrisko darbinieku J. Rozi, kas nodeva velti — skaisti ielogotu Latvijas karti — skolas pārzinei O. Migliniecei. Pateicoties viņa izteica vēlēšanos, ka arī trimdā rastos līdzīga gara vīrs kā mūsu pirmais un pēdējais valsts prezidents; tad latviešu skolās Draudzīgā aicinājuma dienā ieplūstu arī daudz vairāk līdzekļu. Skolas pārzine pateicās šejienes latviešu sabiedrībai par atbalstu skolai, īpaši pieminot DV nodaļu un draudzi.

Naudas velti skolai nodeva A. Tīruma.

Saviesīgajā vakarā skanēja daudz dziesmu. Šejienes latvieši viri ar spēcīgajām un dzidrajām balsīm var droši stāties preti dziesmu karā arī lielākām latviešu kolonijām. Lai gan pēkšņi bija uznācis spēcīgs sals, sarīkojums izdevās teicami.

MĀKSLAS DARBU SKATE UN RAKSTNIEKU CĒLIENS NIAGARĀ

Kultūras un Draudzīgā aicinājuma dienu ietvaros 30. janvārī Niagarā notiks liels sarīkojums, kurā piedalīsies rakstniece Ingrida Viksna un dzejniece Aina Zemdega.

Sarīkojumā būs arī mākslas darbu skate ar sevišķu nodaļu „Latvijā verdzināto sveiciens tautiešiem brīvajā pasaulē." Novietnē būs sakopoti no Latvijas atsūtītie mākslas priekšmeti, darināti kokā, dzintarā, sudrabā, kā arī audumi un jauno gleznotāju darbi.

Niagaras latviešu skola un vecāku padome šo sarīkojumu bija iecerējusi jau labi sen; tas būs apvienots ar Niagaras latviešu skolas grāmatu lasīšanas sacensības dalībnieku apbalvošanu.

Paredzētas godalgas līdz $10.— vērtībā (grāmatās) par noteikto 5 grāmatu izlasīšanu gada laikā. Sacensības izraisījušas dzīvu interesi dalībniekos; tās beigsies š. g. 28. janv., kad godalgošanas komisija ar Niagaras (N. Y.) universitātes moderno valodu fakultātes prof. A. Rubuli priekšgalā pārbaudīs dalībnieku zināšanas un izšķirs balvu sadalījumu. Sarīkojumā paziņos nākošās grāmatas un noteikumus turpmākajam 12 mēn. grāmatu lasīšanas sacensību posmam. Sarīkojums latviskās kultūras un Draudzīgā aicinājuma tradiciju kopšanai un turpināšanai notiks š. g. 30. janvārī plkst. 17.00 Niagarā, Sv. Jāņa baznīcas zālē 580 Portage Rd. N. To atklās LNAK kultūras un izglītības nozares pārstāvis. To-

(Nobeigums 8. lpp.)

ZIEMSVĒTKU KAUJU ATCERES SARĪKOJUMS SAULAINĒ

Salidojuma dalībnieki Saulainē pakavējās draudzīgās pārrunās. Foto JAK

Kurzemes frontes cīnītāju sarīkojums — Ziemsvētku kauju atcere ar pieminas brīdi norisinājās Saulainē 16. janvārī.

Pie pieminekļa E. Škobe sacīja pieminas vārdus mūžībā aizsauktajiem cīņu biedriem, nolikot dzīvībā palikušo draugu vainagu. Toronto DV nodaļas vārdā vainagu nolika I. Zamlovskis, bet LKIA Kanadas valdes vārdā priekšsēdis N. Kaverskis.

Māc. A. Lūsis svētrunā cildināja kritušos brīvības cīnītājus un viņu nopelnus.

Pēc pieminas brīža bijušie kaujinieki pulcējās Saulaines telpās kārtējā kurzemnieku salidojumā. Patikami bija redzēt tālus viesus — no Sadberijas, Sv. Katrīnām un Hamiltonas.

Salidojumu ievadīja S. Leimaņa, E. Škobes uzrunas. Programmas daļā piedalījās Arnolds Siņkis, Ilmārs Baraks, Modris Lorbergs un dziedonis Alberts Vītols.

Mājīgajā un sirsnīgajā salidojuma noskaņā patikami iekļāvās A. Aldermaņa darinātais telpu rotājums.

Salidojumā piedalījās ap 70 dalībnieku. Materiālo atlikumu rīkotāji paredzējuši nodot karavīru pasākumu atbalstīšanai un invalīdu aprūpei. M.L.

Bildes varavīksnes krāsās

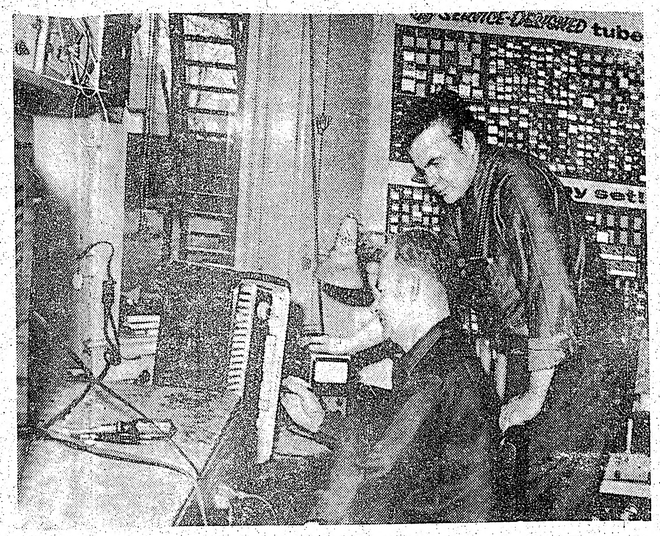

Alfreds Eglītis ar dēlu Ivaru savā darbnīcā. Foto J. Ligeris

Draugu pierunāts, gandrīz ieguvis uztvert krāsās Kanadā, un pie gādājos televizijas aparātu, kas tam nedaudz stundas dienā. Tabildes rāda visās varavīksnes krāsās. Tā kā šī ierīce ir diezgan dārga, pirms iškaršanās gribēju laikam izbeidzoties.

zināt, ko par šo krāsu televīziju saka latviešu lietpratējs šajā nozarē. Atbildi saņēmu, iegriežoties latviešu „tirgotāju ielā" Roncesvalles Ave, kur jau labu laiku savā uzņēmumā strādā piedzīvojušais mūsu pašu radiotechnikas meistars Alfreds Eglītis. Sarunā ar mūsu tautieti noskaidroju vairākus jautājumus un lietas, kas paturamas prātā krāsu televīzijas aparātu iegādājoties. A. Eglītis domā, ka krāsu televīzijas aparātu iegādāties būtu loti nepraktiski. Vispirms ir tikai pāris ASV raidāmstacijas, kuras

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798. Montreal P. Q.
5218 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KANBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

Veic visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem. Mājas hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā

191 College St., Toronto 4.
LATVIEŠU NAMA
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai
Sestdienās no 9—1 pp.

VECAIS STRĒLNIEKS AIZSAULES CEĻA

Š. g. 10. janvārī vinpegieši zaudēja iemīlotu draugu — 3. Kurzemes latviešu strēlnieku pulka kādreizējo kasieri Kristapu Liniņi. Viņš dzimis 1889. g. 27. jūnijā Jelgavas apr. Lielsesavas pagastā kā lauksaimnieka dēls. Latvijas brīvībai šī ģimene nesusi vislielākos upurus: kā strēlnieki visi četri brāļi piedalījušies cīņās.

Pēc kara nelaikis pārņēmis saimniekot Alojas pagastā mantotās mājās, piedaloties arī Aizsargu organizācijā. Pēdējā laikā nelaikis ar savu dzīvesbiedri dzīvoja Vinipegā. Kur vien dzīves gaitas nelaiki novedušas, viņš mantojis draugus sava taisnīgā rakstura, izpalīdzīgās rokas un karstēvzemes mīlestības dēļ.

Vinipegas sabiedrība kuplā skaitā pieņēmusi viņa izvadīšanā pēdējā dusā uz Bruksaides kapiem. Ļoti izjustos vārdos no nelaika atvadījās māc. L. Grendze.

Pēc nelaika sēro viņa dzīvesbiedre un radi dzimtenē.

Tu sapni par dzimteni pagalvī ki... O. Š.

ANDREJSONS
APDROŠINĀ.
HI 7-4323

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

23. janvārī — plkst. 8 Latviešu namā Preses balle. LPB Kanadas kopa.
24. janvārī — plkst. 11 Rakstnieku rīts Latviešu namā. LPB Kanadas kopa.
28. janvārī, plkst. 8 vak., Latviešu namā būs Reliģiski — ētiski pārdomu vakars. Dziedās Pēteris Geistauts. Runās māc. R. Ekšteins.
30. janvārī — plkst. 7.30 vak. Sv. Andreja b. zālē TLTA sestd. ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Skolas drāmatiskā pulc. priekšnesumi.
31. janvārī — pl. 5 p.p. Sv. Andreja baznīcas zālē Editēs Timermanes - Ozolas klavieru studijas audzēkņu vakars.
6. februārī — pl. 8 vak. DV Toronto nod. masku balle „Aiz upītes es uzaugu" Latviešu namā.
7. februārī — plkst. 6 vakarā mākslinieku koncerts par labu Latviešu nama koncertfliģeļa iegādei. Koncertā piedalīsies prof. T. Ķeniņš, M. Dežardēna, pianistes V. Leinvēbere un Marta Tūtere.
7. februārī — pl. 4.30 Sv. Jāņa latv. draudzes telpās, 200 Balmoral, V. Keišas baleta studijas audzēkņu vakars par labu TLB sestdienas skolai.
13. februārī — pl. 7.30 TLB slēgts kostīmu vakars „Kā mērnieku laikos" Latviešu namā.
12. februārī — Tor. Latv. Stud. K. karnevāls Nakts latīņu kvartālā.
14. febr. — plkst. 7 vakarā Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē Gaujas gaidu un Rīgas skautu vien. 14. gada svētki. Uzvedīs „Latvijas krustceļi" I. Purvas režijā.
19. februārī — plkst. 8 vak. Mākslinieku vienības Latvis karnevāls Columbus zālē, 36 Linden ielā.
20. februārī — pl. 7.30 Toronto latviešu katoļu vienības saviesīgs vakars Latviešu namā.
27. februārī, plkst. 6 vak., DV Lielā junda. Koncerts. Kaŗavīru dziesmu un deju vakars Latviešu namā, 491 College ielā.
12. martā — pl. 8 vak, plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway, 100 The Queensway, Toronto Korporāciju Kopa.
18. martā — plkst. 8.30 First Unitarian Church zālē Velta Stotta (soprāns), pie klavierēm Edite Timermane. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
21. martā — V. Mellupa garīgs koncerts 200 Balmoral Ave.
27. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā Futbolistu vakars
10. aprīlī — pl. 8. vak. Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes kora 13. gadskārtējais garīgais koncerts baznīcā.
22 aprīlī — plkst. 8.30 First Unitarian Church zālē pianists Hermanis Godess. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
1. maijā — Toronto DV nodaļas tradicionālā balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

HAMILTONA

31. janvārī — plkst. 4.30 „Kurrpurrū," DV teātŗa izrāde baznīcas zālē. Rīko Hamiltonas latv. draudze un DV nod.
6. februārī — pl. 7.30 vīru kora Viesturs koncerts Konservātorijas zālē, 126 James St. S.
13. februārī — plkst. 8 vak. Hamiltonas DV nod. gadskārtējais „Karnevāls Pigoridžā" Connaught hoteļa Sheraton zālē.

SV. KATRĪNAS

6. februārī — plkst. 8 vak. DV nodaļas gadskārtējais karnevāls Atlanta kluba telpās.

Sarīkojumu ievadīja a

Ne spēcīgais sniegputenis, ne aukstums nespēja Nujorkas latviešus atturēt no iecerētā sarīkojuma, kā to rādīja 16. janvāŗa preses balle New York Hiltonā viesnīcā. Kā radio ziņoja, šīs ziemas spēcīgākais sniegputenis līdz ar atsaukt daudzus sarīkojumus, bet latviešu preses balle notika paredzētā laikā. Jau vairāk nekā stundu pirms sarīkojuma sākuma dāmas gaŗajos vakara tērpos, bet kungi smokingos un frakās pulcējās viesnīcas zālē pie zelta galdseģām klātiem galdiem ar sarkanu neļķu un paparžu dekorējumu.

Ist pēc pl. 9 vak. polonēzes vadītājs E. Kerno aicināja pulcēties polonēzei. Aiz E. Kerno kundzes sekoja H. Rudzītis ar kundzi, ALAs pārstāvji, latviešu Preses biedribas priekšnieks E. Raisters ar kundzi, valdes locekļi, rakstnieki un dzejnieki un pārējie balles viesi. Polonēzes gājienā varēja redzēt tikai dāmu gaŗos vakara tērpus, un grūti bija pateikt, kuŗai labākais tērps. Lietpratēji vērtēja, ka tie bijuši skaistākie, kas Nujorkā redzēti. Rikotāji do-

(Turpinājums nākošajā numurā)

Brīv

II

Par sadarbību kultūras laukā ar lietuviešiem un igauņiem runāja grupa Dr. Karpa vadībā. Cikāgā jau darbojas latviešu-lietuviešu vienība, kas pagajdām izceļ savstarpēju informācijas apmaiņu un preses darbu, jo lai sadarbošanās lietas iekustinātu, vajadzīgs liels sagatavošanas darbs. Dr. Karps ieteica latviešu skolām atsevišķos gadījumos, kā valsts. svētkos, uzlūgt kaimiņtautu bērnus, lai tie iedraudzētos jau bērnībā. Pārrunāja tulkojumu un mākslas sniegumu savstarpējas apmaiņas vajadzību, kā arī draudzības dienu sarīkošanu globālā mērogā.

Grupa, kas inž. J. Jauntirāna vadībā pārrunāja kultūras darbnieku organizācijas projektu, ierosināja radīt nākamā kongresa rīcības komiteju, to arī izdarīja. Nākamais kongress paredzēts Cikāgā izdevīgās ģeografiskās situācijas un kultūrālās rosmes dēļ.

Mākslu lietas un aģentūras bija temats, ko pārrunāja grupa V. Viksniņa vadībā. Ieteica DV koncertu apvienībai un Latviešu biedrību sadarbības kopām pirms sarīkojuma izsludināšanas sazināties, lai izvēgtu paralēlismam un citām nevēlamām parādībām. Sarīkojumu rīkotāji lūgti maksāt autora honorārus par mūziku, dziesmām un lugām, kā arī nodot iespiestos koncerta materiālus vietējo mūzikas kolekciju bibliotēkās.

Teātŗinieki bija pulcējušies paši savā grupā un arī paspēja daudz izspriest. Viņi lūkos sarīkot teātŗa festivālu Toronto 1966. g. Ieteica rakstniekiem, domājot par jaunām lu
miem vai tuli
tiešos sakaros
tiešā sadarbībā
skatuves darbu
šanu nodeva Ri
ziņā. Lugu iog
gaidām vēl nen
biļete paaugstin
pārdāvētu rakstn
mēr viņi strādā
rīkot arī skatuv
nākšmes augst
spēku vadībā,
ned. nogalu ku
tembrī paredzēt
ju sanāksme A
ma lūgt Kultūr
izkārtot profe
viesošanos m
Par mazo kolo
mes pacelšanu
un literātūras
Raina un As
dis R. Veidema
ņa 100. dzimšan
atceretiies liekā
Sakarā ar šo j
de paredz izdo
un visus manus
likumus lūdz ie
citim. Austra
vāca parakstus
sveikšanai.

Pēc pieņemtā
siem trimdas la
Madrides latv
kongress nodīs
cekļu komisiju
nāšanai. Komif
jas vadībā, info
biedrību par r
bu un palīdzēs
no trimdas sab
arī atklājās vie
jiem šī kultūra
doksiem: Kamā

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. HE 8-7798 Montreal, P. Q.
218 VICTORIA AVE. APT. 16

ALEKSANDRA KANBERGA
ZĪMĒŠANAS UN RAKSTĪJU DARBU BIROJS
35 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

Veic dažādas visparastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem. Izsniedz mājām hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā
191 College St., Toronto 4.
LATVIEŠU NAMA
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai
Sestdienās no 9—1 pp.

VECAIS STRĒLNIEKS AIZSAULES CEĻA

Š. g. 9. janvārī vinpegiesī audēja iemīļotu draugu — 3. Kurzemes latviešu strēlnieku pulka kādreizējo kasieri Kristapu Liniti. Viņš dzimis 1889. g. 7. jūnijā Jelgavas apr. Lielsesavas pagastā kā lauksaimnieka dēls. Latvijas brīvībai šī ģimene devusi vislielākos upurus: kā strēlnieki visi četri brāļi piedalījušies cīņās.

Pēc kara nelaikis pārliecinājis saimniekot Alojas pagastā mantotās mājās, piedaloties arī Aizsargu organizācijā. Pēdējā laikā nelaikis ar savu dzīvesbiedri dzīvoja Winnipegā. Kur vien dzīves gaitas nelaiki novedušas, viņš mantojis draugus savā taisnīgā raksturā, izpalīdzīgās rokas un mīlestību zemes mīlestības dēļ.

Winnipegas sabiedrība kuplā skaitā piedalījās viņa izvadīšanā pēdējā dusā uz Bruksaides kapiem. Ļoti izjustos vārdos no nelaika atvadījās māc. L. Grendze.

Pēc nelaika sēro viņa dzīvesbiedre un radi dzimtenē.

Tu sapni par dzimteni pagalvī ski...

O. S.

KALENDĀRS

20. februārī — pl. 7.30 Toronto latviešu katoļu vienības saviesīgs vakars Latviešu namā.
27. februārī, plkst. 6 vak., DV Lielā junda. Koncerts. Karavīru dziesmu un deju vakars Latviešu namā, 491 College ielā.
2. martā — pl. 8 vak. plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway, 100 The Queensway, Toronto Korporāciju Kopa.
3. martā — plkst. 8.30 First Unitarian Church zālē Velta Stotta (soprāns), pie klavierēm Edite Timermane. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
7. martā — V. Mellīnas garīgs koncerts 200 Balmoral Ave.
7. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā Futbolistu vakars.
9. aprīlī — pl. 8. vak. Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes kora 13. gadskārtējais garīgais koncerts baznīcā.
10. aprīlī — plkst. 8.30 First Unitarian Church zālē pianists Hermanis Godess. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
1. maijā — Toronto DV nodaļas tradicionālā balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

HAMILTONA

1. janvārī — plkst. 4.30 „Kurrpurrū," DV teātra izrāde baznīcas zālē. Rīko Hamiltonas latv. draudze un DV nod.
6. februārī — pl. 7.30 Vīru kora Vientiurs koncerts Konservatorijas zālē, 126 James St. S.
13. februārī — plkst. 8 vak. Hamiltonas DV nod. gadskārtējais „Karnevāls Pigorietā" Connaught hotela Sheraton zālē.

SV. KATRĪNAS

7. februārī — plkst. 8 vak. DV nodaļas gadskārtējais karnevāls Atlanta kluba telpās.

Dzīve Savienotās Valstīs

PRESES BALLE NUJORKĀ

Sarīkojumu ievadīja ar tradicionālo polonēzi Foto B. Rozītis

Ne spēcīgais sniegputenis, ne aukstums nespēja Nujorkas latviešus atturēt no iecerētā sarīkojuma, kā to rādīja 16. janvāra preses balle New York Hiltona viesnīcā. Kā radio ziņoja, šīs ziemas spēcīgākais sniegputenis lika atsaukt daudzus sarīkojumus, bet latviešu preses balle notika paredzētā laikā. Jau vairāk nekā stundu pirms sarīkojuma sākuma dāmas gaŗajos vakara tērpos, bet kungi smokingos un frakās pulcējās viesnīcas zālē pie zelta galdsegām klātiem galdiem ar sarkanu neļķu un paparžu dekorējumu.

Īsi pēc pl. 9 vak. polonēzes vadītājs E. Kerno aicināja pulcēties polonēzei. Aiz E. Kerno kundzes sekoja H. Rudzītis ar kundzi, ALAs pārstāvji, latviešu Preses biedrības priekšnieks E. Raisters ar kundzi, valdes locekļi, rakstnieki un dzejnieki un pārējie balles viesi. Polonēzes gājienā varēja redzēt tikai dāmu gaŗos vakara tērpus, un grūti bija pateikt, kuŗai labākais tērps. Lietpratēji vērtēja, ka tie bijuši skaistākie, kas Nujorkā redzēti. Rikotāji domāja, ka dāmu balles tērpi izglāba preses balli, tas bija iemesls, kāpēc lielākā daļa no pieteiktiem viesiem ballē ieradās, jo neviena dāma laikam negribēja atstāt neparādītu savu jauno balles tērpu.

Priekšnesumu daļā Austrālijas viešņa Vija Vētra rādīja savu dejas mākslu orkestra pavadījumā, bet par viesu omulību rūpējās Ansis Mitrēvics ar savu spraigo valodu. Dejas mainījās ar priekšnesumiem.

Par ievērojamāko balles viesi varbūt var uzskatīt Pulicera godalgas ieguvēja Roberta Lovela ierašanos. Tālais viesis bija no Austrālijas, kas balli paspēja sasniegt tikai tad, kad atskanēja pēdējā deja. Sniegputeņa dēļ bija kavēta lidmašinas nolaišanās Nujorkas lidlaukā, un tā balles apmeklēšana aizkavējās. Tālu cejojusi bija arī trešās paaudzes latviešu iecelotāja no Brazilijas, bet savu kāzu ceļojumu pa Eiropu ar preses balli beidza kāds pāris no Kalamazū. Viesi no Redingas bija spiesti pamest savu mašīnu un ballē ierasties ar autobusu. Daļa tālāka ceļa braucēju ceļojumu uz preses balli bija sākuši sestdienas rītā, lai laikus būtu Nujorkā, noīrējot istabu viesnīcā. Pat daudzi nujorkieši sekoja šim padomam un naktī pavadīja viesnīcā. Tomēr ap 120 pieteikto balles viesu nespēja pārvarēt sniegputeņa grūtības un viņu galdiņi palika tukši. Notikumu jaunrakstīšanu varēja lasīt Preses pilī, ko ballē varēja iegādāties.

Otrā rītā preses sarīkojums turpinājās ar rakstnieku parādi, kuŗā piedalījās tie, kas mērojuši tālākus ceļus. Dzeju lasīja Dzintars Freimanis no Rodailendas. Klāra Zāle no Nudžersijas, Maija Zaķe savus pirmos mēģinājumus, bet Fricis Kurats lasīja ventiņu izkāsnē Kuraž Krišā pēmu. Prozas fragmentus lasīja Jonass Mieŝnieks no Filadelfijas, Kārlis Kezbers no Čikāgas, Dzidra Zeberiņa no Konšohokenas, Pensilvānijā, bet K. Videnieks nolasīja Margaritas Kovalevskas fragmentu. Paula Jēger-Freimane lasīja atmiņas, bet Ilze Štrāle-Didrichsone no Toronto sarīkojumu kuplināja ar piano priekšnesumiem. Rakstnieki rītā bija ap 75 klausītāju.

Pēcpusdienā rīkotāji un rakstnieki pulcējās Braunfeldu ģimenes mājā Bronksā, kur pie klātiem galdiem beidzās Preses biedrības sarīkojumu cikls. vi

Mūsu kultūras sasniegumi trimdā

KULTŪRAS DIENU IEVADĪJUMS NUJORKĀ

Kultūras dienas ASV, kas notiek janvārī, februārī un martā, parasti ievada Amerikas Latviešu apvienības Kultūras birojs sēde. Tā kā šogad paiet 25 gadi kopš trimdas gaitu sākumiem, tradicionālā sēde, rikota lepnās Pirmdilly viesnīcas telpās, bija sevišķi sviniga. Šoreiz gan nebija ne diskusiju, ne ieresinājumu iztirzāšanas, toties katras preses vadītājs deva īsu ziņojumu par latviešu trimdinieku sasniegumiem attiecīgajā nozarē.

Svinīgo sēdi ievadīja ALA Kultūras biroja vadītājs Dr. P. Novīlis, atspēkojot apgalvojumu, ka Kultūras birojam nav kultūras politikas. Pēc referenta domām mūsu mērķi un kultūras politika visvairāk līdzinoties Latvijas Literatūras pēdējie sasniegumi literatūrā, žurnālistikā, tēlotājās, teātŗa un skaņu mākslās, kā tautas deju un dziesmu svētku grandiozie sarīkojumi ir šīs politikas rezultāti. 1965. gads ir tikko sācies, bet jau atzīmējamas ALJAs dienas Nujorkā, kultūras darbinieku sanāksme Čikāgā.

Jaunrade, norādīja KB vadītājs; saskarsmē ar citu tautu kultūrām augstāka, dziļāka un plašāka kļuvusi arī latviešu kultūra. Nav nekādu traucējumu mūsu kultūras sasniegumu nodošanā jaunajai audzei. Kaut latviešu skolās mācās tikai puse attiecīga vecuma bērnu, bērnu skaits skolās neiet uz leju. Ar sevišķu prieku atzīmējama jaunatnes rosme dažādu sanāksmju un pasākumu organizēšanā.

No prof. E. Kāpostiņa ziņojuma izrietēja, ka ASV latviešu skolās mācās pāri par 2000 bērnu, un vidusskolu kursā 170. Referents atzina: kamēr būs latviešu skolas, tikmēr saglabāta būs latvietība.

Rakstnieks Nikolajs Kalniņš nolasīja pārskatu par Anglīju: 14 skolas ar 350 bērniem resp. skolā mācās katrs desmitais bērns. Austrālijā 20 latv. skolas ar 650 bērniem resp. katrs piektais mācās latv. skolā un Kanadā 20 latv. skolas ar 831 audzēkni resp. katrs ceturtais mācās skolā. Dažāds ir mācības dienu skaits, priekšmeti un par pieeju. Vairumam ir 30 — 33 mācību dienas gadā. Referents arī minēja fiktus, kas būtu derīgi arī ASV skolās: Uzskates materiālu veidošana Kanadā. Bez tam Kanadā darbojas 3 vidusskolas un tautas augstskola.

Referents vēlējās vērst interesentu uzmanību uz studiņu tīklu. Kā Dievs radījis dažādus kokus, tā Viņš radījis arī dažādas tautas, un katrai ir sava vieta.

Runājot par jaunatni trimdā, bij. ALJA priekšsēdis I. Bērziņš uzsvēra, ka tautas gaŗīgā mantojuma nodošana jaunajai audzei atkarīga no daudzkāju. Draudzība ir svarīgs faktors, kas ietekmē mūsu dzīvi.

Jūs. K. Ielejs analizēja latviešu trimdinieku sasniegumus zinātnē. Tie ir ievērojami, jo brīnās. Latvijas zinātnieku vairākums devās trimdā, kur viņiem pievienojās trimdā izaugušie zinātnieki. Nevēlams ir faktors, ka mūsu zinātnieki iekļaušies pa visu pasauli. Referents ierosināja izdot latviešu disertāciju sarakstu. Par latviskiem tematiem izstrādātās disertācijas filmējamas; izdodams pārskats par to, kas sasniegts katrā nozarē, izveidojama latviešu zinātniskā terminoloģija, lielāka vērība piegriežama latviskās zinātnes nozarēm.

Apskatu par tēlotājas mākslas sniegumiem deva prof. A. Annus. Trimdā ir ap 200 mākslinieku. To darbi skatīti ļoti daudzās izstādēs, sākot ar pirmo izstādi 1945. gadā Ravensburgā. Ik gadus sākot ar 1951. gadu, KF godinājojis kādu mākslinieku.

Runājot par sniegumiem skaņu mākslā, doc. A. Šturms atspēkoja novecojušos ieskatu, ka latviskais var rasties tikai zem Latvijas debesīm. Kas ir īsts latviskumā. Trimdā radušies daudzi paliekami darbi. Radušies daudzi jauni instrumentālās un vokālās mākslas pārstāvji. Vismazāk radušies jauni komponisti. Brīvajā pasaulē ir ap 20 latviešu komponistu.

Jaunatnei pārmeta, ka tā savos sarīkojumos rūpējoties par visādiem laika kavēkļiem, bet neesot noorganizējusi nevienu nopietnu koncertu, kaut mums ir vērtīga mūzika un profesionāli atskaņotāji. No otras puses referents pasvītroja kuplo jaunatnes skaitu dziesmu svētkos. Koncerti līdz šim bijuši vai vienīgie, kur varēts iepazīties ar jaunajiem komponistiem. Referenta aicinājums bija cienīt veco, bet nebūt arī noraidīgiem pret jaunām vēsmām, kas dod jaunu mirdzumu nemainīgajam un nacionālajam. Savs pārmetums bija arī komponistiem, kas vēl arvien komponē 19. g. s. romantisma gaŗā. Atzinība Kultūras Fondam, kas atbalsta izcilus komponistus, reizē gan izsakot vēlējumu, lai latviešu sabiedrība, ka dāmu balles tērpi izglāba preses balli, tas bija iemesls, kāpēc lielākā daļa no pieteiktiem viesiem ballē ieradās, jo neviena dāma laikam negribēja atstāt neparādītu savu jauno balles tērpu.

Priekšnesumu daļā Austrālijas viešņa Vija Vētra rādīja savu dejas mākslu orkestra pavadījumā, bet par viesu omulību rūpējās Ansis Mitrēvics ar savu spraigo valodu. Dejas mainījās ar priekšnesumiem.

Par ievērojamāko balles viesi varbūt var uzskatīt Pulicera godalgas ieguvēja Roberta Lovela ierašanos. Tālais viesis bija no Austrālijas, kas balli paspēja sasniegt tikai tad, kad atskanēja pēdējā deja. Sniegputeņa dēļ bija kavēta lidmašinas nolaišanās Nujorkas lidlaukā, un tā balles apmeklēšana aizkavējās. Tālu cejojusi bija arī trešās paaudzes latviešu iecelotāja no Brazilijas, bet savu kāzu ceļojumu pa Eiropu ar preses balli beidza kāds pāris no Kalamazū. Viesi no Redingas bija spiesti pamest savu mašīnu un ballē ierasties ar autobusu. Daļa tālāka ceļa braucēju ceļojumu uz preses balli bija sākuši sestdienas rītā, lai laikus būtu Nujorkā, noīrējot istabu viesnīcā. Pat daudzi nujorkieši sekoja šim padomam un naktī pavadīja viesnīcā. Tomēr ap 120 pieteikto balles viesu nespēja pārvarēt sniegputeņa grūtības un viņu galdiņi palika tukši. Notikumu jaunrakstīšanu varēja lasīt Preses pilī, ko ballē varēja iegādāties.

Otrā rītā preses sarīkojums turpinājās ar rakstnieku parādi, kuŗā piedalījās tie, kas mērojuši tālākus ceļus. Dzeju lasīja Dzintars Freimanis no Rodailendas. Klāra Zāle no Nudžersijas, Maija Zaķe savus pirmos mēģinājumus, bet Fricis Kurats lasīja ventiņu izkāsnē Kuraž Krišā pēmu. Prozas fragmentus lasīja Jonass Mieŝnieks no Filadelfijas, Kārlis Kezbers no Čikāgas, Dzidra Zeberiņa no Konšohokenas, Pensilvānijā, bet K. Videnieks nolasīja Margaritas Kovalevskas fragmentu. Paula Jēger-Freimane lasīja atmiņas, bet Ilze Štrāle-Didrichsone no Toronto sarīkojumu kuplināja ar piano priekšnesumiem. Rakstnieki rītā bija ap 75 klausītāju.

Pēcpusdienā rīkotāji un rakstnieki pulcējās Braunfeldu ģimenes mājā Bronksā, kur pie klātiem galdiem beidzās Preses biedrības sarīkojumu cikls. vi

Brīvību dzimtenei

II

Par sadarbību kultūras laukā ar lietuviešiem un igauņiem runāja grupa Dr. Karpa vadībā. Čikāgā jau darbojas latviešu-lietuviešu vienība, kas pagaidām izcel savstarpēju informācijas apmaiņu un preses darbu, jo lai sadarbošanās lietas iekustinātu, vajadzīgs liels sagatavošanas darbs. Dr. Karps ieteica latviešu skolām atsevišķos gadījumos, kā valstssvētkos, uzlūgt kaimiņtautu bērnus, lai tie iedraudzētos jau bērnībā. Fārrunāja tulkojumu un mākslas sniegumu savstarpējas apmaiņas vajadzību, kā arī draudzības dienu sarīkošanu globālā mērogā.

Grupa, kas inž. J. Jaunzirāna vadībā pārrunāja kultūras darbinieku organizācijas projektu, ierosināja radīt nākamā kongresa rīcības komiteju, to arī izdarīja. Nākamais kongress paredzēts Čikāgā izdevīgās ģeografiskās situācijas un kultūrālās rosmes dēļ.

Mākslu lietas un aģentūras bija temats, ko pārrunāja grupa V. Viksniņa vadībā. Ieteica DV koncertu apvienībai un Latviešu biedrību sadarbības kopām pirms sarīkojuma izsludināšanas sazināties, lai izbēgtu paralēlismam un citām nevēlamām parādībām. Sarīkojumu rīkotāji lūgti maksāt autora honorārus par mūziku, dziesmām un lugām, kā arī nodot iespiestos koncerta materiālus vietējo mūzikas kolekciju bibliotēkās.

Teātrinieki bija pulcējušies paši savā grupā un arī paspēja daudz izspriest. Viņi lūkos sarīkot teātŗa festivālu Toronto 1966. g. Ieteica rakstniekiem, domājot par jaunām lugām, dramatizējumiem vai tulkojumiem; stāties tiešos sakaros ar kādu kopu un tiešā sadarbībā radīt lietojamus skatuves darbus. So lietu kārtošanu nodeva Richarda Spuŗa pārziņā. Lugu iegādes fondam, pagaidām vēl nenodibinātam, katra biļete paaugstināma par 10 c., lai palīdzētu rakstniekiem dzīvot, kamēr viņi strādā teātrim. Nolēma rīkot arī skatuves darbinieku sanāksmes augstvērtīgu mācības spēku vadībā, līdzīgi 2x2 vai 6 ned. nogalu kursiem. Š. g. septembrī paredzēta teātŗa darbinieku sanāksme ASV vidienē. Nolēma lūgt Kultūras fondu palīdzēt izkārtot profesionāļu regulāru viesošanos mazajās kolonijās. Par mazo koloniju kultūras rosmes pacelšanu runāja arī preses un literatūras grupā.

Raiņa un Aspazijas fonda pārdis R. Veidemanis atgādināja Raiņa 100. dzimšanas gadā it sevišķi atcerēties lielā dzejnieka darbus. Sakarā ar šo jubileju fonda valde paredz izdot rakstu krājumu un visus manuskriptus un priekšlikumus lūdz iesūtīt red. K. Dzelzītim. Austra Ozoliņa savukārt vēca parakstus Jāņa Grīna apsveikšanai.

Pēc pieņemtā aicinājuma visiem trimdas latviešiem atbalstīt Madrides latviešu raidījumus kongress nodibināja vairāk 10 locekļu komisiju raidījumu veicināšanai. Komitejā Andra Skreija vadībā, informēs latviešu sabiedrību par raidījumu vajadzību un palīdzēs pallelināt atbalstu no trimdas sabiedrības puses. Te arī atklājās viens no jaukākajiem šī kultūras kongresa paradoksiem: Kamēr dziļdomīgi profesori pareģoja neglābjamu trimdas kopības bojā eju jau tuvākajā laikā, tikmēr Čikāgas jaunieši, ar Baltijas Balss kuģa no zimām pie krūtīm, apstaigāja kongresa dalībniekus ar sarakstiem, savilņojot lielu atsaucību šim pasākumam. Tā bija „pazaudētā" jaunā paaudze, kas tik aktīvi mieklēja ceļu atpakaļ pie savas tautas, turot rūpi par brāļiem dzimtenē, kaut arī pagaidām ar svešas zemes radio raidītāja palīdzību.

Čikāgas jaunatnes pulciņa biedri palīdzēja arī pie cijas galda, kamēr par rūpējās viesmīļīgās katoļu draudzes dāmas. Kongresa darbība bija tik plaša, ka to pilnīgāk atreferēt, kaut vai rezolūciju uzskaites ziņā, laikrakstā neiespējami. Gaidīsim kongresa materiālus, ko vadība apsolīja visiem kongresa dalībniekiem iespējami ātrā laikā piegādāt. Dagmara V.

(Nobeigums 8. lpp.)

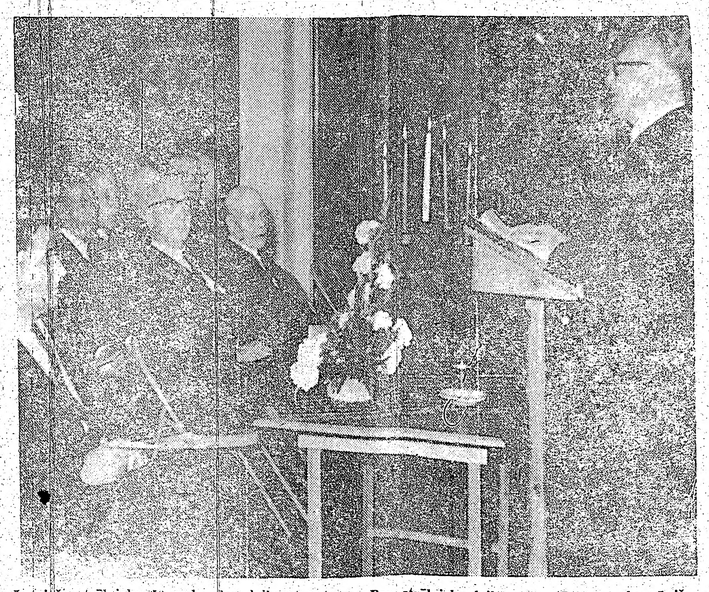

Latviešu strēlnieku 50 gadu dienu laikmeta atcere. Par strēlnieku laikmetu stāstu Andr. Leiše. No kr. 1. r.: N. Rasiņš, strēlnieki: A. Kleistbergs, K. Dzenis; 2. r.: V. Ragovskis, J. Auziņš, J. Ciris, A. Zagars un A. Bērziņš. Foto: E. Grotiņš

NUJORKA

KLIVLENDA

Latviešu koncertu apvienībai š. g. 24. janv. plkst. 5.30 vak. pilna biedru — abonentu sapulce Apvienotās draudzes namā; ievēlama jauna padome un pārvalde nākošiem trim gadiem.

Latviešu nama apvienības skcionāru sapulce svētdien, š. g. 31. janv., Apvienotās draudzes namā plkst. 1.30 dienā.

Mārtiņa - Lutera draudzes padomei svētdien, š. g. 10. janvārī, bija kārtējā sanāksme, kur pārrunāja draudzes lietas, kā arī paredzēja budžetu nākošam gadam,

Mārtiņa - Lutera draudzes māc. K. Briedim 15. janv. vakarā brīvmāksl. V. Ubelītes mājā bija bībeles stunda par tematu — Pasaules radīšana. Pārrunās piedalījās vairāki tautieši, un tās bija ļoti interesantas. J. Ezergailis.

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

24. janvārī dievkalpojumi — pl. 2 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pl. 2 Fārmingdēlē, Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis, pēc tam sapulce; pl. 5 Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols; pl. 5.15 Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. R. Zariņš, pēc tam sapulce.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Liventāls, tālr. WE 3 - 9326.

24. janvārī dievkalpojums. Soliste L. Glieške.

7. februārī dievkalpojums. Soliste: N. Ramba.

Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

ANN ARBORĀ

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

31. janvārī, plkst. 3.30 dievkalpojums.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

24. janvārī, pl. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Aurora, Ill.

24. janvārī, pl. 3 pp., dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons. Tel. FI 3 - 2420.

KLIVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

30. janvārī — māc. A. Grietoņa 25 gadu darba svētki San Diego.

31. janvārī, plkst 11 dievkalpojums ar dievgaldu, ko vadīs māc. Eduards Lamberts.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

1965. gada iesvētāmos lūdz pieteikties pie draudzes mācītāja.

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

31. janvārī, plkst. 3 dievkalpojums.

Bībeles studija ik nedēļas: Oklandē, Centrālās Luterāņu baznīcas telpās pirmdienās plkst. 7.30.

Burlingamā, 610 Bayswater Ave. piektdienās, plkst. 7.30 vak. Vecā un Jaunā derība.

Nujorkas latviešu organizāciju padome svētdien, 31 janvārī, plkst. 3 p.p. Betlemes baznīcā, apspriedīs rīko kultūras dienu ievadījumu un Draudzīgā aicinājuma 30 gadu atceres koncertu. Svētbrīdi vadīs visi trīs draudzes mācītāji. Sarīkojumā dzirdēsim Filadelfijas vīru dubultkvartetu un komp. Bruno Skultes sērģelu koncertu.

Pēc koncerta ALA priekšsēža vietnieks A. Bērziņš runās par Draudzīgā aicinājuma nozīmi un lit. kritikis I. Bičolis referēs par latviešu kultūru trimdas 20 gados.

DETROITA

Detroitas latviešu katoļu kopa savā gadskārtējā sarīkojumā, kas notika 16. janvārī Internacionālās institūta telpās, bija aicinājusi viesmīļi Birutu Senkēviču no Toronto. B. Senkēviņas referātu gramata labākais draugs noklausījās vairāk kā 200 dalībnieku. Referente nieskārās grāmatas lasīšanas vēsturei, lasīšanas veidiem, labas grāmatas nozīmei un literārāni vērtībām. Pēc referāta Detroitas latviešu saime godināja Birutu Senkēviču sakarā ar viņas nesen aizvadītiem 60 mūža gadiem un literāro jubileju, pasniedzot ziedus un latvisku vāzi.

Sarīkojuma programmas daļā r. mūzikāliem priekšnesumiem piedalījās Elžens Līzlovs, bet tautas deju dejoja vietējā deju kopa Lidijas Zariņas vadībā. Rakstniece B. Senkēviča nolasīja savu latviešu cīnītājiem un varoņiem veltīto jundu, ko klausītāji uzņēma ar lielu atsaucību.

Labi organizētais sarīkojums noslēdzās ar saviesīgu daļu un dejām.

NUDŽERSIJA

Daugavas Vanagu apvieniba pag. g. decembrī uzsāka Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akciju. Apv. pr-ks A. Bārs sagatavoja un apr. noz. vad. V. Spunītelis izsūtīja 400 aicinājumus - lūgumus ziedot. No 150 ienākušajiem ziedotājiem kopā saziedots $379.50, bet pieskaitot jūnija akcijas ziedojumus $671.60, pag. gads devis aprūpei $1.051.10.

DV apv. Nudžersijā gada sapulce notiks š. g. 31. janv. plkst. 2 dienā Tall Cedar Club House telpās, 663 Salem Ave, Elizabeth, N. J. Darba kārtībā ziņojumi par pag. gada darbību, pr - ka, valdes, rev. kom. un delegātu vēlēšanas un darbības plāns 1965. gadam. Valde lūdz visus biedrus ierasties uz šo sapulci.

Pēc sapulces paredzēts groziņu vakars. Groziņi nemami līdz.

V. N.

KALAMAZŪ

Latviešu skolas rīkotais Draudzīgā aicinājuma 30 gadu atceres sarīkojums 24. janv. plkst. 2 p. p. Kalamazū Stetsona kolledžas telpās, Academy ielā. Ievadvārdus teiks vecāku padomes priekšsēdis P. Lizenbergs. Rakstnieks Ernests Aistars runās par tematu „Cīnītāji un sminētāji dzīvē un rakstos". Dziedās soprāns S. Līduma — Hildebrante D. Lijons klavieru pavadījumā. Sarīkojuma beigās izlozes laimestu izskaršana.

17. janv. Kalamazū latv. ev. - lut. draudzes iesvētīto locekļu sapulce nevarēja notikt, jo nebija ieradies pietiekams locekļu skaits; tāpēc arī nevarēja apspriest jautājumu par piedalīšanos Gerezeru pirkšanā. Tai pašā dienā notika draudzes padomes sēde, kurā uzdeva valdei izraudzīt komisiju, kas noskaidrotu jautājumus, saistītus ar minētās ģimenes pirkšanu un apsaimniekošanu, kā arī ievāktu ziņas par draudzes locekļu uzskatiem.

Latviešu gaidu un skautu vecāku gadskārtējo sapulci 17. janv. vadīja J. Zuika; protokolēja K. Niemitāns. Sapulce pēc pārskatu apspriešanas un turpmākās darbības pieņemšanas izteica pateicību Kalamazū ev. - lut. latv. draudzei par doto atbalstu, bet gaidu un skautu vadītājiem par ieguldījumu audzināšanu. Aklamācijas kārtā padomē ievēlēja vienu jaunu padomes locekli un pr - ža J. Zuikas vadībā. Arī turpmāk gaidu un skautu nodarbības risināsies otrdienās draudzes namā. Tās vadīs 9 vadītāji.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSAJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa 9 istabu dubultkieģeļu māja, 2 vannas istabas, moderna apkure, dubultgarāža. Kopējā cena $ 15,500.-, iemaksa $ 2,500.-. Atlikums uz vienu atklātu 10 g. obligāciju.

Concord — Bloor: Atsevišķa 9 istabu dubultkieģeļu māja, 2 virtuves, eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $18,900.-, iemaksa $4,000.-.

O'Connor Dr. — Coxwell: Atsevišķs 5 istabu, ar pagrabā izbūvētu atpūtas telpu, dubultkieģeļu bungalovs, ūdens eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš. Kopējā cena $16,900.-, iemaksa $3,000.-. Atlikums uz vienu 10 g. obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGAKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTA.

LATVISKĀS KULTŪRAS CIETOKSNIS

Vecākajā latviešu skolā, Hamiltonā, Kanadā, mūsu jaunatne jau 16. gadu aug cildenu tradiciju garā mīlestībā Latvijai.

PASAULES SLAVENĪBU LIKTEŅGAITAS

Gadu tecējumi atklāj slavenību intimo dzīvi ģimenē vai ārpus tās. Tā komponistu Richardu Vagneru pazīstam ne tikai kā lielu komponistu, bet arī kā lielu dēkaini. Tas viss zināmā mērā ietekmējis viņa darbu radīšanu. Ir svarīgi, vai virs atnāk mājās, kurās valda tīkamība un prieks, vai arī stingums. Slavenais valšu kalējs Johans Strauss vec. nomira vientuļš kādā istabelē, slavenais Mocarts nomira zināmā mērā pamestībā, un viņa kaps vēl šodien nav zināms. Tikpat svarīgas ir bērnības un jaunības gaitas, jo tās ietekmē jauniešu dzīvi visam mūžam. Tā ar interesi lasām par Hermaņa Kreicera bērnību un jaunieša gaitām viņa grāmatā „Ceļi un gājēji", prof. L. Bērziņa atmiņu grāmatu, kurā viņš pat apmāksta, ko reizēm ēdis, un nule iznākušā Kārļa Kezbera grāmatā „Sapnis par rozi", kurā viņš kavējas pie savām jaunības dienām Rīgā. Tāpat ir ar pasaules slavenību stāstījumiem par vecākiem, jaunības gaitām un privāto dzīvi.

Daudzināto operas „Karmena" komponista vecāki bijuši vienkārši cilvēki. Viņi sirsnīgi mīlējuši savu dēlu, kas piedzimis Francijas visai trauksmainā laikā. GEORGS BIZĒ piedzīvojis biežas kara un valdības maiņas. Dzimis 1838. gada 25. oktobrī, miris 1875. gadā naktī no 2. uz 3. jūniju, savā 47. dzīves gadā. Tātad samērā jauns. Saka, ka tā laika kritika un publika izturējusies pret „Karmenas" pirmizrādi „stipri atturīgi", kas jau tā samērā vārgo Bizē veselību pasliktinājusi. To nav varējuši glābt pat vēlākie Karmenas panākumi. Viņš, lūk, gājis jaunus ceļus. Ne tā laika kritika, ne publika to īsti nav sapratusi. Tad nāca pagrieziens. Karmena bija katras operas repertuārā. Ja Nacionālā opera Latvijā (vismaz manā laikā) izrādīja Karmenu ar Brechmani-Stengeli, R. Verneru, Arturu Priednieku vai Marisu Vētru, tad nams bija izpārdots. Bizē nomira tieši Karmenas 33. izrādes laikā. Publika operu uzņēmusi visai atzinīgi. No bet pamata komponists Saint - Saens rakstīja: „Kādu milzīgu vainu vienaldzīgie un pretinieki sev uzkrāvuši. Bizē būtu varējis radīt vēl duci augstvērtīgu darbu, kas līdz šai dienai būtu par slavu Francijas mūzikai."

Kā par visiem, tā arī runāja un tenkoja par Georgu Bizē. Protams tad, kad viņš jau „kaut ko nozīmēja". Tenkas sasniegušas bija arī viņa vecākus, kārtīgus un ticīgus cilvēkus. Vai viņš labāk neprecēšoties? — tie jautāja. Uz to Georgs atbildēja, ka sievietes viņa pasaulē neko daudz nenozīmējot un viņš sievietes dēļ nekad neietu divkaujā. Tā būtu vislielākā muļķība.

Un tomēr . . .

Braucot vilcienā, viņš iepazinās ar kādu dāmu, kas arī devās uz Parīzi. Šīs īpatās dāmas memuāri nav publicēti. Tā ir Mogador kundze. Pilsones vārdā Vēnard. Kā gluži jauna meitene viņa nonākusi uz ielas kā klaidone. Viņa iepazinusies ar Misē. Kļuvusi slavena dejotāja naktsiokālos un cirkļu jāšā, glābjot Comte de Chabrillan no posta. Viņš to apprecēja, kad tā bija atkal palikusi viena.

Viņa pievērsās rakstniecībai un skatuvei, gūdama slavas laurus. Savās lugās viņa pati uzstājās galvenajās lomās. Publika viņu dievināja. Tieši tajā laikā Bizē ar viņu iepazinās. Viņai jau bija 41 gads, bet Bizē 27 gadi. Izrādījās, ka viņa dzīvo Bizē vecāku vasarnīcai kaimiņos. Šī kaimiņiene Georga dzīvē kļuva daudz nozīmīgāka nekā kaimiņiene vien. Viņš par to jūsmoja: „tiklīdz jūs redzu, mani Parizē sagaida labas ziņas." Bieži viņš no Parīzes brauc mājās ar pēdējo vilcienu pēc pusnakts. Viņš nevar paiet garām savai kaimiņienei, nepieklauvējis ar spieķi logā slēģim. Par tādu Bizē „uzmanību" viņas māte tomēr nepriecājas, un notiek, ka sadusmotā māte uzlej Georgam netīru ūdeni. To Bizē ņem launā un izceļas krietna, skaļa rāšanās. Bet kundze saka: „Ejiet mājās, Georg. Jūs varat saaukstēties!"

Kad Bizē aicināja draugus, lai spēlētu viņiem priekšā savus jaundarbus, tad kaimiņiene veica namamātes pienākumus. Tādās reizēs kaimiņieni allaž pavadīja no Bizē vasarnīcas uz viņas mājām. Priecīga, ka varējusi būt kopā ar īstiem māksliniekiem un dzirdēt jauku mūziku, viņa piespiežas Georgam ciešāk skāvienā. Bez tam ir brīnišķīga mēness nakts . . . Georgs viņai saka: „Nepārko negalvoju, ja dodat man tādu avansu."

Kas notika vēlāk? Par to klusē pat nepublicētie memuāri . . .

Pēc divi gadiem Bizē bija apprecējies ar ženevjēvu Halevy, komponista Halevy meitu. Viņš bija arī Bizē skolotājs.

Laulība bijusi laimīga. Viņiem piedzima dēls Jacques, par kuru gan tikpat kā nekas nav zināms.

Kad Bizē sievai jautāts, vai viņas laulība bijusi laimīga, viņa atbildējusi, ka gribētu vēlreiz šo laulības laiku ar Georgu piedzīvot, jo nevienu dienu nenožēlo, ko kopā pavadījusi.

Komponista bērēs piedalījušies, kā tā laika prese ziņo, pāri par 4,000 cilvēku. Pāragri mirušajam komponistam 25. oktobrī ir piemiņas diena. Neapšaubāmi, ka operas šo dienu atzīmēs ar „Karmenu", „Pērļu zvejnieku" vai „Rolandu" vai kādu koncertu.

Otto Krolls

Bailes . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

tās Daugavas. Tur tālumā pretī kā drošas ceļa rādītājas iedegušās māju logu ugunis. Līdz tām jāaizskrien, lai tiktu mājās, labajās, gaišajās mājās.

Bailes no Daŗa pamazām atstājas, ar katru soli tālāk projām no melna meža apaugušā Katlakalna. Liekas, tās palikušas turpat, kur bijušas, aiz kapsētas biezās mūŗa sētas. Tak pārdzīvotais neikdienišķais notikums nav aimirstams, to Daris laikam neaimirsīs nekad. Viņš pats savām acīm redējis pieceļamies no kapa vienu nemirstīgo, lielo Garlību Merķeli. Diez vai kāds cits to savā mūžā vēl piedzīvojis? Un Merķelis bija pat runājis, saucis viņam pakaļ. Nevajadzēja tik aplam muļķīgi bēgt, patiesi nevajadzēja. Tad Merķelis droši vien būtu viņam daudz ko pastāstījis. Par savu nemirstīgo dzīvi, vai tā tur tai tumšajā kapā nav tomēr nejauki garlaicīgi, pa aklu tumsu vien. Par tiem senajiem baigajiem laikiem, kad lieli pieaugušie pērti rīkstēm tāpat kā bērni. Vēl trakāk, pārdoti tirgos līdzīgi lopiņiem. Žēl gan, ka pasaulē ir tādas muļķīgas bailes, kas zēniem liek pazaudēt galvu tieši tad, kad tā ir vajadzīga visvairāk.

Bet nekas. Tāpat jau būs pietiekami daudz, ko mājās tēvam un mātei pastāstīt. Vai viņi tam pašam maz gribēs vēl ticēt?

Un tā arī notiek, gaužām nožēlojami, tomēr notiek. Daŗa stāstā klausoties, kuŗa patiesību, roku uz sirds likdams, viņš katram un katrā laikā var apzvērēt, tēvs un māte tikai smaida. Tas zēnu apvaino, jā, jo arī zēni dažreiz ir stipri aizvainojami, kad kāds par viņu svēto patiesību grib tikai pasmaidīt: „Goda vārds, es pats vēl dzirdēju, kā dzīvais mironis man sauca pakaļ skaidrā latviešu valodā."

„Latviešu valodā, tu saki?" beidzot tēvs rādās kļuvis nopietnāks.

„Jā."

„Tad tas nu Merķelis nebūs bijis nekādā ziņā. Viņš, lūk, dēls, bija vācu mācītāja dēls, kaut arī pats jo nikni vērsās pret savas tautības muižnieku necilvēcībām, kas senos laikos latviešus turēja līdzīgi vergiem. Arī savus sacerējumus, Vanemu Imantu un Latviešus viņš sarakstījis vācu valodā un latviski tie tikai tulkoti.

„Bet, kā tad, es tomēr dzirdēju . . ." Daris ir samulsis.

Tēvs, ne vārda neteicis, pieiet pie grāmatu plaukta, paņem kādu pabiezu sējumu un atšķiris pasniedz viņam: „Lūk, skaties, vai tāds tās tavs Merķelis tur kaptētā izskatījās?"

Nē. Tā te bija pavisam cita bilde. Darim pretī raudzījās liesas gudri labsirdīgas acis no gludas patuklas sejas ar kailu galvvidu, pat tālāk tik gariem, cirtainiem matiem, kas sniedzas līdz pat pleciem gluži kā meitenei. „Nē, tai galvai tur bija melnas kuplas ūsas. Es skaidri redzēju."

Un padzirdējis par ūsām kā kādu brangu joku, tēvs iesmējas: „Tad tas jau ir bijis pats kapracis Šķērslītis. Viņš droši tur blakus racis kādu jaunu kapu. Tur tās telpas, vecajā Katlakalna kapsētā, tagad palicis stipri pamaz. Jārok mirēji viens otram gluži vai virsū. Tādēļ es labāk gribētu gulēt Matīsa kapos."

Daris skatās Garlība Merķeļa bildē biezajā grāmatā, un viņu sagrābušas piepešas skumjas, skumjas par to, ka tas, ko viņš vaļējā kapā redzējis, nav bijis Merķelis, bet tikai kapracis, ka pasaulē visam ir tik vienkāršs izskaidrojums, it kā brīnumu nemaz nebūtu, īstu sirdi aizgrābjošu brīnumu, vienīgi muļķīgas bailes par zēna prātam vēl nesaprotamo.

Dāviniet saviem draugiem un paziņām
PROF. ALEKSA RUBUĻA
LATVIAN LITERATURE
30 latviešu autoru
45 prozas darbi mūsu labāko tulkotāju sniegumā.
LABĀKĀ DĀVANA KATRĀ GADĪJUMĀ.
Cena $ 7,00 plūs 25¢ pasta izdevumiem
Dabūjama tieši apgādā
DAUGAVAS VANAGS
491 College St., Toronto 4, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.
Grāmattirgotājiem atlaide.

Vai atceraties pa pastu piesūtīto ienākumu nodokļa veidlapu?

Tā ir citāda. Personiska. Izlasiet, kā ar to rīkoties.

1.

Tagad jūs droši vien jau esat saņēmis piesūtīto ienākumu nodokļa veidlapu. Kas īsti to padara personisku? Tas, ka tā piesūtīta jums tieši, un uz tās atrodas jūsu indentifikācijas numurs.

2.

Saņemot aploksni, redzēsit, ka tajā atrodas divas T1 veidlapas. Glabājiet tās, lai nepazūd, līdz saņemsit T4 zīmi ne vēlāk kā līdz 28. februārim.

3.

Kad esat saņēmis T4 zīmi, tad varat aizpildīt savu ienākumu nodokļa veidlapu. Veidlapa bez jūsu vārda ir jūsu paša lietošanai. Paturiet to sev. Galīgo un pareizo aprēķinu ierakstiet personiskajā veidlapā ar jūsu indentifikācijas nr-u. Ja jūsu vārds un adrese uz veidlapas ir kļūdaini, lūdzu izlabojiet. Ja kāds cits palīdz jums aprēķināt ienākumu nodokli, nododiet tam aizpildīšanai savu personisko veidlapu, to, kur jūsu vārds, adrese un indentifikācijas numurs.

Nodokļu departaments
E. J. Bensons, ministrs.

4.

Kad esat aizpildījis savu personisko ienākumu nodokļa veidlapu, ielieciet kopiju, uz kuŗas atrodās jūsu vārds un adrese, piesūtītajā aploksnē. Katrā ziņā neaizmirstiet pievienot savu T4 zīmi un visus rēķinus par ziedojumiem un ārstniecības izdevumiem, ja tie atskaitāmi no ienākumu nodokļa.

5.

Pirms nosūtīšanas vēl pārbaudiet, vai ienākumu nodokļa veidlapa pilnīgi un pareizi aizpildīta, kā arī, vai esat aploksnē ielicis to veidlapu, uz kuŗas ir jūsu vārds un adrese.

Ja jums nav piesūtīta ienākumu nodokļa veidlapa, vai arī tās pazušanas gadījumā, jūs varat tuvākajā pasta iestādē dabūt vecā paraugā veidlapu.

Veidlapu piesūta jums.
Jūs to aizpildiet un nosūtiet mums.

Lūdzu atsaukties!

Meklēju savu tēvu **OSVALDU MALIŅU**, Jēkaba d., dzim. Lubānā 1909. g. 5. augustā, dzīvoja Latvijā, Rīgas rajonā, Veemilgrāvī, 1. līnijā, Nr. 9, dz. 3. Strādāja par koku šķirotāju Ciekurkalnā, finieru fabrikā. Pazudis 1945. g. Vācijā. Pēdējā adr.: Vācijā, Swinemünde, Fridrich Str. No. 5.

Ja kāds ko zinātu par maņa tēva likteni, lūdzu rakstiet:

SILVIJAI INDANEI,
Rīgas Jūrmalā, Dubultos,
Strēlnieku prosp. Nr. 7, dz. 1.
LATVIJA P.S.R.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTIS sazināties ar:
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀNI LĀCI, 33 - 27 - 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LĪBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. OZOLIŅU, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49505.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19147.
R. Dīķi, R. 2, Waverly, Ohio.

KANADĀ:
J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. KĪVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

LOTUS PUĶU
AR KANADAS LATV
SAL
pār
uz 858 Bathurst St.,
no Bloor St.
TĀLRUNIS LĪDZSIN
LOT

AUSTRA Š
DĀMU FRIZIERS
737 Bloor St., W., pie Grace,

A. EGLĪTI
RADIO un TELEVĪZIJAS
Ieriko TV antenas. Atvērts no pl. 1
no pl. 1 līdz 6 va
IZIRE TV par $ 8,-
161A Roncesvalles Ave., Tor

E. Dunsdorfs un A. Spekke — LAT
1500 — 1600 .....
Z. A. Ozols — LATVIA — A Selecte
CEĻI — Literātūras zinātne — raks
DV grāmatni
491 College Street, Tor

LATVI
DIMANTI
Ze
Antona
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964
Ont., 533—2837 Tautie

JAUNĀKIE IZ
P. Kļāns — SAFARI .....
V. Kārkliņš — KURZEME, rom
R. Blaumanis — DRĀMA UN
K. Pētersons — TĀLES TUVIN
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS C
KĀDS DIEVS! ...
P. Skujiņa — VISS ELPO ZEM
J. Širmanis — GELZIS UN M
A. Grīns — TOBAGO, romāns
DV GRĀMAT
491 College St., T
tel. 921—71

DĀVANU S
uz Baltijas valstīm, Ukrainu u
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līd
Lūdzu pieprasiet mūsu
Bezmuitas dāvanas: Automobiļi,
ģājamās mašīnas, šujammašīnas, m
levizijas aparāti, foto aparāti u. c.
Mēs arī pārsūtām jūsu pakotoj
netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdroši
Mūsu veikalā ir daudzas un da
sainīšiem.
Ārpus Toronto dzīvojošie klien
jumus un sainīšus ar ekspresu vai
sūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēl
saņemšanas.
Lietuviešu uzņē
BALTIC EXPO
849 College St., Toronto
Tel. LE 1-3

TAUTI
pirms nododat iespie
iespiedumdarbus citu
LATVIJA - AMERIKĀ
Mēs iespiežam
LAULĪBU un IESVETĪBU
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDĪ
KONCERTU PROGR
SARĪKOJUMU BI
PLAKĀTUS, DZI
VESTUĻU VEI
GRĀMATAS,
Labs darbs. —
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM
491 College St., To
CANAD
TEL.: 921
CODE 4

ET PAŠI SAVUS IPAŠUMUS!

– Coxwell: Atsevišķs 5 istabu, ar pag- atpūtas telpu, dubultkieģeļu bunga- as apkure, privāts ieņaucamais ceļš. $16.900.-, iemaksa $3.000.- Aicinājums uz ligāciju.

VINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ IELĀ IZVELĒ VISA PILSĒTA.

LIKTEŅGAITAS

es gadā viņu iepazinās. Viņai jau bija 41 a, ka tā gads, bet Bizē 27 gadi. Izrādījās, izturē- ka viņa dzīvo Bizē vecāku vasar- irmizrā- nīcai kaimiņos. Šī kaimiņiene jau tā Georga dzīvē kļuva daudz nozī- lību pa- mīgāka nekā kaimiņiene vien. varējusi Viņš par to jūsmoja: „tiklīdz nas pa- jūs redzu, man Parīzē sagaida jaunus labas ziņas." Bieži viņš no Pa- ne pub- rīzes brauc mājās ar pēdējo vil- si. Tad cienu pēc pusnakts. Viņš na- bija var paiet garām savai kaimiņie- Ja Na- nei, nepiekļuvējis ar spieķi lo- (vismaz ga slēģim. Par tādu Bizē „uzma- menu ar nību" viņas māte tomēr nepriie- Verneru, cājas, un notiek, ka sadusmotā Marisu māte uzlej Georgam netīru ūde- pārdots. ni. To Bizē nem launā un izceļas enas 33. krietna, skaļa rāšanās. Bet kun- peru uz- dze saka: „Ejiet mājās, Georg. ne- p- Jūs varat sanukstēties!"

- Saens Kad Bizē aicināja draugus, lai u vainu spēlētu viņiem priekšā savus i sev uz- jaundarbus, tad kaimiņiene veica jis radīt namamātes pienākumus. Tādas rību, kas reizēs kaimiņieni allaž pavadīja r slavu no Bizē vasarnīcas uz viņas mājām. Priecīgi, ka varējusi būt runāja kopā ar īstiem mākslinieciem un u Bizē. dzirdēt jauku mūziku, viņa pie- u „kaut spiežas Georgam ciešāk skāvie- asniegu- nā. Bez tam ir brīnišķīga mēness s, kārti- nakts . . . Georgs viņai saka: Vai viņš „Nepatīko nejaušu," ja dodat tie jautā- man tādu atbildi."

dēja, ka Kas notika vēlāk? Par to klusē ko daudz pat nepublicētie memuāri . . .

sievietes Pēc divi gadiem Bizē bija ap- ā. Tā bū- precējies ar Zenevjēvu Halevy, komponista Halevy meitu. Viņš bija arī Bizē skolotājs.

iepazi- Laulība bijusi laimīga. Viņiem arī devās piedzima dēls Jacques, par kuru mas me- gan tikpat kāpnekas nav zināms.

ir Moga- Kad Bizē sievai jautāts, vai ārdā Vē- viņas laulība bijusi laimīga, viņa eitene vi- atbildējusi, ka gribētu vēlreiz klaidone. šo laulības laiku ar Georgu pie- Misē. dzīvot, jo nevienu dienu neno- nakts- žēlo, ko kopā pavadījuši. glābjot. Komponista bērēs piedalīju- no posta. šies, kā tā laika prese ziņo, pāri tā bija par 4,000 cilvēku. Pāragrī mirušajam komponistam 25. oktobrī ir ecībai un pieminas diena. Neapšaubāmi, ka laurus. operas šo dienu atzīmēs ar „Karmenu", „Pērļu zvejnieku" vai tājās gal- „Rolandu" vai kādu koncertu. viņu die- Bizē ar **Otto Krolis**

ktīes!

ēvu **OSVALDU MĀLIŅU**, Jēkaba d., g. 5. augustā, dzīvoja Latvijā, Ri- rīvi, 1. līnijā, Nr. 9, dz. 3. Strādāja Ciekurkalnā, finiera fabrikā. Pa- ā. Pēdējā adr.: Vācija, Swinemünde, ,

inātu par mana tēva likteni, lūdzu

SILVIJAI INDĀNEI,
Rigas Jūrmalā, Dubultos,
Strēlnieku prosp. Nr. 7, dz. 1.
LATVIJA P.S.R.

m LATVIJA AMERIKĀ
ge Street, Toronto 4, Ont.

an laikrakstu LATVIJA AMERIKA
..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

.....

.....

ri, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

$ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 gadu.

gināties ar:
s Ave., Bronx, N. Y., 10466.
ist. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
echer St. Milwaukee 15, Wisc.
Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
368 Heine St., Elgin, Ill.
Orchard St., Chicago 14, Ill.
N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49505.
Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19147.
, Ohio.

Meadow Rd., Hamilton, Ont.
St., St. Catharines, Ont.
th St., E. London, Ont.
Ave., Brampton, Ont.
Ave., Ottawa, Ont.

Queensborough Terrace, London.

u, P. O. 220, Stockholm.

LOTUS PUĶU VEIKALS
AR KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SALONU
pārcēlies
uz 358 Bathurst St., vienu bloku ziemeļos no Bloor St.
TĀLRUNIS LIDZSINĒJAIS — LE 3-3884
ARVIDS TIRUMS
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLITIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
IZIRĒ TV par $ 8.- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

E. Dunsdorfs un A. Spekke — LATVIJAS VĒSTURE 1500 — 1600 ..... $ 15.00
Z. A. Ozols — LATVIA — A Selected Bibliography .... $ 2.15
CEĻI — Literātūras zinātne — rakstu krājums ..... $ 3.20

DV grāmatnīcā,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkaļa
Antona KIVLENIEKA
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4., Ont., 533—2837
Tautiešiem atlaide

JAUNĀKIE IZDEVUMI

P. Kļāns — SAFARI ..... $ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME, rom. ..... $ 4.50
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMĒDIJA $12.60
K. Pētersons — TĀLĒS TUVUMA ..... $ 6.50
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS — KĀDS DIEVS! ..... $ 3.25
K. Skujiņa — VISS ELPO ZEM SAULES, dzeja $ 3.60
J. Sirmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ ..... $ 3.80
A. Grīns — TOBAGO, romāns ..... $ 4.50

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College St., Toronto 4,
tel. 921—7121.

DĀVANU SAIŅI
uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.
Bezmuitas dāvanas: Automobiļi, ledusskapji, vejas mazgājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikleti, velosipedi, televizijas aparāti, foto aparāti u. c.
Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie saiņiši ir pilnīgi apdrošināti.
Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas saiņišiem.
Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un saiņīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas.
Lietuviešu uzņēmums.
BALTIC EXPORTING CO.
849 College St., Toronto 4, Ont. Canada.
Tel. LE 1-3098.

TAUTIEŠI,
pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar
LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI
Mēs iespiežam
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Preses pīles suminināšana

KANADAS KOMŪNISTU...

(Pārnemums no 2. lpp.)

Šis pats Kaštans paziņojis, ka komūnistu sapulcēm universitātēs pieaugot apmeklētāju skaits, jo studenti esot ar „mazāk aizspriedumiem" nekā pirms 10 gadiem... Partijai vajagot kā intellektuaļus, tā strādnieku jauniešus. Par strādnieku jauniešiem Moriss izteicies, ka tie nepiederot pie arodbiedribām. (Kā zināms, komūnisti arodbiedrības nejeredz, jo tās, panākot strādnieku dzīves apstākļu uzlabošanu ar miermīlīgiem līdzekļiem, kavē komūnisma „uzvaras gaitu"!) Divainā kārtā komūnistu partijā Kanadā cer rekrutēt valrāk... lauksaimnieku! Partijas programma nosaka: „Komūnistu partija ir vienmēr aizstāvējusi plašas strādnieku — lauksaimnieku partijas izveidošanu"... Kanadas lauksaimnieks ir privātuzņēmējs, neatkarigi no tā, vai tas ir liels vai mazs, tātad ir kapitālists! Tas it kā nemaz netraucē Kanadas komūnistus. Viss, kas noder komūnistu lietas veicināšanai, ir labs diezgan, jo Viljams Kaštans runā par „grupām, kuŗām ir mūsu ideāliem līdzīgi ideāli"... No komūnistu līdzjutēju grupām var minēt Kanadas miera kongresu, ko vada Stalina „miera prēmijas" laureāts Dr. Džems B. Endikots, kas tikai nesen atgriezās no pasaules „miera kongresa" Nudelijā (Indijā). Raksturīgi, ka šis vīrs apmeklējis arī Ziemeļvietnamas galvaspilsētu Hanoju! Kanadas komūnistu partija pratusi iespiesties arī dažās arodbiedrībās, kuŗas nepieder pie Kanadas darba kongresa loceklēm. No tās ievērojamākās ir Starptautiskā kalnraktuvju un metallu kausētavu strādnieku arodbiedrība un Apvienotā elektrības, mašīnu un radio strādnieku arodbiedriba. Abas tās pieder pie Pasaules arodbiedrību federācijas, kuŗas galvenā mītne atrodas sarkanās Čechoslovakijas galvaspilsētā Prāgā.

Vēl nav zināms, kas komūnistu partiju turpmāk vadīs mirušā Morisa vietā, bet tas nav visai svarīgi, jo komūnistu partija it kā peldošs ledus kalns, kuŗa 4 piektdaļas ir apslēptas zem ūdens virsmas un redzama tikai 1/5. Arī komūnistu partijas īstā darbība „buržujiskās zemēs" norit pagrīdē, un kanadieši naīvi iedomājas, ka komūnistu partijas „vardarbīgās dienas ir pagājušas, bet mērķi palikuši tie paši". Kā gan mazākums, kādi ir komūnisti visās brivajās zemēs, var cerēt iegūt uzvaru bez vardarbības? Jācer, ka iestādes, kas seko komūnistu darbībai, nebūs tik lētticīgi kā daži kanadiešu žurnālisti un politiķi... **A. Kalns**

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario.
Tel. EM 6-5946.
Suite 107
RO 6-8354 (mājās).

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

Izdaru visāda veida
APMETUMU DARBUS
iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tīles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
769-8280, Toronto.

ESTD 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
Dib. 1945. g.
Licenzēta no
VNESHPOSYLTORG,
lai pārdotu pārtikas līdzekļus un dāvanu saiņus U.S.S.R.
Mēs pārdodam arī valsts mērogā pazīstamās pārnesamās Šveices rakstāmmašīnas ar latīņu vai krievu burtiem. Piegādājam katrā vietā U.S.A.
Cena no $59.95 līdz $129.50
Rakstiet latviešu vai angļu valodā un pieprasiet pilnīgu katalogu.
GRAMERCY SHIPPING COMPANY
118 East 28 Street,
NEW YORK, N. Y.,
MU 9-0598,
atvērts no pl. 9—5.30,
sestd. no 9—12.30

I. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus- studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt
RO 6-3800
445 Pape Ave., Toronto.

IZĪRĒJAMA
ISTABA
ar vai bez mēbelēm 2. stāvā. Laba satiksme. Apskatāma katrā laikā 39 Playter Blvd., pirmā tramvaja piestātne no Broadview uz rītiem.
Tel. HO 5—8505 Toronto.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

Ir liela starpība
apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
liek
Jūsu intereses
pirmā vietā.
PL 9-0266.

KLĀJ
VIESĪBU GALDUS
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto

MEKLĒ
palīgu ģimenē
ar diviem bērniem.
Zvanīt 755—8907, Tor.

VAJADZĪGA
maizīšu cepēja
1 x nedēļā — piektdienās.
Tuvākai informācijai zvanīt tel. 921—7121, šī laikraksta birojam.

K. Rosav
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
UN MĀKSLAS SALONS **CALLA**
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911. (Arī pēc darba)
SKAISTĀKIE UN SVAIGĀKIE GRIEZTIE ZIEDI. KRĀŠŅI PUĶU SAKĀRTOJUMI LAULĪBĀM UN CITIEM GADĪJUMIEM.
Dāvanām bagātā izvēlē tautiskas rotas lietas, ādas un koka izstrādājumi, audumi, skulptūras, eļļas gleznas u.c.
KĀRLIS SVEILIS

Toronto Window MFC Co. Ltd.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS
darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

VENUS PUĶU VEIKALS
Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
Latviešu keramika.
Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba
A. PUTNIŅS

KAS? KUR? KO? TORONTO

DCS
Drapery Contract Services 789 - 2211
IMANTS E. KRŪZE 789-4455
521 OAKWOOD AVE. Mājās BA 5-9292
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, gridsegas drapērijas u.c

PARTIKA - DELIKATESES

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE Īpašnieks ST. CUKULS

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
ALEX DOORS
pagatavo un pārdod tautiešiem koka durvis visādos lielumos un veidos, pēc vēlēšanās izgrezno vai labo arī vecās.
VEIC PĀREJOS KOKA DARBUS.
Tel. 769-2156, Toronto. A. BEIZAKS.

DAŽĀDI

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8427
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

Everlast Heating Co. LE. 1-1101
52 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMARA GULBIS

JOHN R. HETHERINGTON, Q.C. un
GEORGE A. FALLIS, Q.C.
ar prieku paziņo, ka
W. L. S. TRIVETT un ADO PARK
ir apvienojušies praktizēt tieslietas ar firmas vārdu
BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVET & PARK
365 Bay Street, Toronto 1, Ont. Telefons EM 3-4451

Krāsu un baltmelnās filmas
attīstīšana palielinājumi
duplikāti un citi darbi ar izcilu kvalitāti
atlaide
BENJAMIN Film Laboratories
51 Duchess St. EM.3-6496

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Z. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470

INTERNACIONĀLA SVĒTDIENAS BASKETBOLA LIGA TORONTO

LATVIEŠU VIENĪBAS UZVARA

Liekas, ka DV vienība, kas šogad svētdienas līgā nespēja gūt uzvaras, pēdīgi pārvarējusi vājuma bridi. Pirmo uzvaru DV guva pret St. Vlads vienību ar 82:73 (33:35). Šī uzvara nenāca viegli, jo tikai E. Petmaņa lieliskais spēles veids sacensības beigās paglāba DV no zaudējuma. Daudz labāk DV spēlēja pret igauņu Kalevu un uzvarēja spēli ar 100:81. Igauņu spēlētāji ir augumā slaidi, gados jauni, un dažī no viņiem vēl nesen bija zvaigznes Toronto skolu izlasēs. Uzvara pret igauņiem dod DV cerības iekļūt spēļu finālos. Pēdējā spēlē E. Petmanis ieguva 29, bet A. Richters 19 punktus. Toronto Latviešu YMCA jaunatne pēdējā spēlē uzvarēja Tridentu, kas kopā ar YMCAs vienību bija pirmā vietā. Trident pirmā riņķī uzvarēja YMCAs vienību. Otrā kārtas spēlē YMCA iesāka tiešām labi, straujā un skaistā spēlē beidza pirmo puslaiku savā labā ar 40:28. Otrā puslaikā YMCAi pēkšņi neveicās ar grozu gūšanu, bet pretinieks bija sevišķi veiksmīgs un rezultāts strauji izlīdzinājās. Pēdējā ceturksnī Tridentam uz brīdi izdevās tikt 1 punktu priekšā. Grūtā un vienlīdzīgā spēlē YMCA tomēr uzvarēja ar 62:58.

YMCA spēlēja: V. Kauliņš — 20, V. Ozoliņš — P. Akers — 8, V. Akers — 2, A. Liepa — 7, E. Pilskalnietis — 10, P. Zvilna, T. Zvilna, E. Neimanis.

LATVIEŠU SPORTA APVIENĪBAS KANADĀ PIRMĀ DARBA SĒDE

Jaunā LSAK pirmā valdes sēdē sadalīja amatus. Valdes priekšsēža amatā palika Jānis Ādminis. Priekšsēža vietnieka pienākumus uzņēmās E. Skujiņš un Z. Zentiņš. Gubiņš būs sekretārs, biedrzinis A. Grīnbergs, kasieris V. Sališs, bet valdes locekļis E. Poltraks kopā ar Sališu, A. Zaķi un Gubiņu tika izraudzīti vieglatlētikas komitejā, kas rūpēsies par šīs nozares izveidošanu. Tenisa nozari vadīs A. Mackars, futbola A. Grīnbergs, peldēšanas K. Brasliņš, basketbola Z. Zamuels, volejbola V. Galviņš; A. Orsti nolēma lūgt vadīt galda tenisa nozari.

Tradicionālās ASV un Kanadas latviešu volejbola un basketbola izlases tiksies Toronto Latviešu dziesmu svētku laikā. Sacīkstēm izvēlējās 29. maija rītu, kad nenotiek neviens cits Dziesmu svētku sarīkojums.

Jūlijā baltiešu vieglatlētu izlases tiksies sacīkstēs, kuŗas varbūt notiks Udorā, igauņu sarīkojumā.

Pavasaŗa svētki Sidrabenē ievadīs vieglatlētikas sezonu jaunatnei 25. jūlijā Sidrabenē, bet 1. un 2. augustā Saulainē notiks tradicionālās vieglatlētikas sacīkstes jaunatnei un bērniem. Šīs sacensības parasti saista daudz dalībnieku un skatītāju.

Vispārējo vieglatlētikas sarīkojumu kalendāru drīz sastādīs jaunā vieglatlētikas komiteja.

MĀKSLAS...

(Pārnesums no 4. lpp.)

mto viešņas — rakstnieces I. īksna un A. Zemdega lasīs sa- us darbus, sekos prof. A. Rubu- referāts. Būs arī īsi bērnu riekšnesumi. Sarīkojuma telpās au stundu iepriekš būs atvērta ninēto mākslas darbu un latvie- u grāmatu skate. Ieeja pret lab- rātīgiem ziedojumiem. Uz re- dzēšanos Niagarā š. g. 30. jan- vārī!

J. L.

Jūs esat vienmēr gaidīti pie

Robertson

CHEV — OLDS

1515 DANFORTH

Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis

Hans Plaude

HO 6 - 1131

Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā finansēšanā.

AĢENTŪRA, KAS GADĀ PĀRDOD VAIRĀK KĀ 3000 SATIKSMES LĪDZEKĻU

Robertson

Chevrolet

Oldsmobile

25 gadus vienā vietā

1515 Danforth

HO 6—1131

Noteikti griežaties pie

HANŠA PLAUDES, lai parāda

1965. gada

Chevrolet un Oldsmobile modeļus.

ASV ZIŅAS

GRAND RAPIDI

⊙ 12. janvārī uz 70 mūža gadiem atskatījās Matilde Kārkle, dzim. Morberga. Dzimusi Šauļos, Lietuvā. Pirmā pasaules kara laikā devusies bēgļu gaitās uz Krieviju, kur apprecējusies. Atgriezusies Latvijā, dzīvojusi Rīgā un pēc tam Rēzeknē. Izaudzinājusi 4 dēlus un 1 meitu. Gavilnieci sveica draudzes māc. J. Lazda, dāmu komitejas priekšniece J. Rumberga u. c. draugi, bet dēli no Kanadas bija sūtījuši rožu ziedus. M. Kārkle ir pazīstamā filantropa Morberga māsa.

⊙ Kultūras dienu ietvaros Grand Rapidos mākslinieka Otto Grebža ģlenu izstāde no 24. līdz 31. janvārim. Atklāšana 24. janv., plkst. 5 p. p. Latviešu biedrības namā. Darbdienās tā būs atvērta no plkst. 5 — 9 vakarā.

⊙ Daugavas Vanagu apvienība Grand Rapidos gadu mijā izdevusi 18 lpp. lielu apkārtrakstu, kas ir plašākais visā apvienības pastāvēšanas laikā. Atspoguļota ne vien apvienības darbība visdažādākās nozarēs, bet dots plašs ieskats DV kultūrālos un sabiedriskos sasniegumos ASV mērogā. Aizvadītajā gadā apvienībā notikuši vairāki sarīkojumi, teātŗa izrādes, šaušanas sacensības u. t. t. Rosīgo DV vanadžu kopu vada E. Brūne. Slimības dēļ pēc pašā lūguma no valdes locekļa amata atbrīvots J. Mednis; valde līdz gada sapulcei amatus sadalījusi šādi: priekšnieks un inf. nozares vaditājs A. Bankāns, priekšnieka vietn. un sarik. nozares vad. A. Balodis, sekretārs un inform. noz. vad. pal. un biedrzinis J. Soks, kasieris, apgādes nozares vad. un DV mēnešraksta pārzinis K. Spolītis. Ziemsvētku palīdzības ziedojumu vākšanas akcija devusi tuvu pie 400 dol., bet tā vēl nav beigusies.

⊙ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes lietoto drēbju savākšana un to pārdošana deva 174 dol. ienākuma. Līdzīgas akcijas notika arī agrākos gados, un tās paredzēts atkārtot š. g. pavasarī.

⊙ Grand Rapidu un apkārtnes latv. ev. lut. draudzes locekļi un labvēļi baznīcas pārbūvei un inventāra iegādei ziedojuši 210 dol., Bitītei 2 dol., stipendiju fondam 50 dol., Baznīcas vēstīm 26 dol. un Meža vidu (lauku īpašums) fondam 152 dol.

Mūsu kultūras...

(Pārnesums no 5. lpp.)

viešu mūziku popularizētu svešiem. Centrālām organizācijām bija aicinājums rīkot reprezentatīvus koncertus. Atzinību ieguva dejotājas Vijas Vētras sniegumi.

Uz teātŗa gaitām trimdā atskatījās Rasma Vītola — Birzgale. Teātris savu darbu uzsācis jau ar pirmajām dienām un nav apsīcis līdz šim laikam. Ikkatrā zemē, kur lielāks skaits latviešu, ir profesionāli vai amatieŗu aktieŗi, režisori un vēl vairāk teātŗa apmeklētāju. Teātris apmeklētāju skaita ziņā stāv tūlīn aiz dziesmu svētkiem. Atzīmējama arī jaunatnes līdzdalība. Ja līdz šim latviešu teātris ceļoja tikai sava kontinenta robežās, tad nākotnē varbūt skatīsim arī citu kontinentu (Austrālijas, Sidnejas) teātri. Tas var ievadīt pavisam jaunu ēru.

P. Ozoliņš savukārt atzīmēja deju kopu lielo nozīmi jaunatnes piesaistīšanai un latviskuma saglabāšanā. Lai gan tautas dejām arī Latvijā pievērsās tikai 30. gados, trimdā varam atzīmēt faktu, ka Klīvlendas dziesmu svētku laikā tautas deju uzvedumā piedalījās 400 dejotāju. Deja un tautas tērpi sevišķi piesaista arī svētautiešu uzmanību. Katra deju grupa dejojusi arī cittautiešiem.

J. Bičolis atzīmēja Kultūras Fonda lielo nozīmi jau Latvijā, bet sevišķi trimdā. Ja Latvijā KF aizmugurē bija likumdevēja un izpildu vara, tad trimdā — tautiešu labprātīga atsaucība, kas palīdzējusi tālāk veidoties mūsu kultūrai.

Pēc Dr. P. Norviļa paskaidrojuma Kultūras Fonds pusi līdzekļu veltī skolu un jaunatnes darbam.

Kultūras biroja svinīgo sēdi papildināja plaša grāmatu, periodikas un Kultūras biroja izdevumu skate, KF godalgoto glezņu (reprodukciju) skate un KF laureātu attēlu skate. Sēdi ievadot, R. Birzgale deklamēja Andreja Eglīša patriotisko dzeju. Klātesošie KF laureāti — P. Jēgere — Freimane, Alfr. Bērziņš, prof. A. Annus, doc. A. Sturms un red. K. Rabacs saņēma ziedu veltes.

L. R—ks.

PĒDĒJĀ CEĻĀ

10. janvārī klusi aizmigusi Dora Krastiņa. Savu dzīvi sākusi Zemgaļes zemnieku sētā. Tikai pirms četriem gadiem no okupētās dzimtenes ieradusies pie meitas Klīvlendā. Uz krematoriju no Thomas sēru nama izvadīja māc. V. Liventāls no Detrojtas. Pēc aizgājējas skumst meita, znots un mazbērni.

10. janvārī savas acis mūža dusai aizdarījusi Mārtiņa Lutera draudzes locekle Ieva Krigere. No bēru nama uz Sunset Memorial kapiem izvadīja mācītājs K. Briedis š. g. 13. janv. Izvadīšanā bēru namā un kapsētā dziedāja draudzes ansamblis.

12. janvārī pēc īsām ciešanām šķirusies Apvienotās draudzes svētdienas skolas skolotāja Ludmilla Meirāne. Ar Meirānes aizšanu zaudē ne tikai Apvienotās draudzes skola, bet visa Klīvlendas kolonija. Ieguvusi labu pamatizglītību, pavisam audzināšanas darbā nostrādājusi 40 gadus, no tiem Klīvlendā vairāk nekā desmit. Audzināšanas darbu viņa darīja ar sirdi un dvēseli.

Ar Mediņa Ariju no savas skolotājas bēru namā atvadījās Ināra Šmiltāre. Mūžīgai dusai uz Riversaides kapsētu izvadīja draudzes mācītājs Kugrēns. Pēc mīlās mātes skumst trīs meitas, māsa un mazo draugu rus viņa audzinātāja ar kristīgu mīlestību.

✝

Mans mīļais vīrs

Kristaps Linits

dzimis 1889. g. 27. jūnijā Latvijā, miris 1965. g. 10. janvārī Vinipegā.

Guldīts zemes klēpī 1965. g. 13. janvārī Bruksaides kapsētā.

Dziļās skumjās: SIEVA UN RADI DZIMTENĒ

✝

Mackars Ieva

DZIMUSI 1881. GADA 1. APRĪLĪ,
MIRUSI 1965. GADA 7. JANVĀRĪ
ST. CATHARINES, ONT.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

KANADAS ZIŅAS

VINIPEGA

Vinipegas latviešu organizāciju rīko Kultūras dienu 1965. g. 31. janvārī plkst 3 p. p., 596 St. Mary's Rd., St. Vital.

Programmā: mākslinieka G. Tomsona kāperu priekšnesumi un I. Strausa referāts — Pārdomas par latviešu kultūru. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

LONDONA, Ont.

Š. g. 8. janvārī pēc ilgām un smagām ciešanām 41 g. vecumā aizgāja mūžībā Pēteris Stirājs. Viņu izvadīt no tuvienes un tālienes bija ieradušies Londonā daudz tuviniekų. Māc. J. Prauliņš noturēja dvēseles aizlūgumu, kurā piedalījās ļoti liels tautiešu skaits. Skolotāja L. Cauka atvadījās no nelaika dzimtās puses draugu vārdā. Otrā dienā liels skaits pavadītāju piedalījās izvadīšanā uz kapsētu. Pēc mācītāja svētīšanas vārdiem, L. L. Kopas valdes priekšsēdis prof. A. Dreimanis atvadījās no nelaika organizācijas vārdā. Ps

MONTREĀLĀ

⊙ Trīsvienības latviešu ev. - lut. draudzes gada sapulce š. g. 24. janvārī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.30 no rīta. Darba kārtībā parskati un ziņojumi par 1964. gada darbību, budžets 1965. gadam. Vēlēšanas, grozījumi draudzes satversmē un dažādi jautājumi. Sapulce notiks igauņu Jāņa baznīcas pagraba telpās.

Janvāŗa sākumā draudzes mācītājs A. Voitkus kristīja Zigmundu Miervaldi Rānu, Voldemāra un Ainas dzim. Vēveris dēlu. Trīsvienības draudzē iestājusies Ināra Bāra, kuŗa sakarā ar laulībām ar Valdi Bāru pārnākusi no Savienotajām Valstīm uz Montreālu.

Trīsvienības draudzes dāmu komiteja š. g. 7. februārī rīko pēcpusdienas tēju draudzes namā, 3438 Rosedale Ave. Sākums plkst. 3 p. p.

Patīkamu pārsteigumu īsi pirms Ziemsvētkiem piedzīvoja dr. māc. A. Voitkus, saņemdams būvinženēja G. Pokuļa pieprasījumu pēc trūcīgo ģimeņu adresēm, lai tās iepriecinātu ar svētku veltēm.

⊙ Latviešu skola š. g. 30 janvārī, plkst. 7 vakarā St. Luc skolas zālē, Cote St. Luc Road, rīko Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumu. Programmā torontietes Almas Mačas J. Porunka, J. Jaunsudrabiņa un K. Skalbes darbu skandējumi. Ievadrunu par Draudzīgo aicinājumu teiks MLB pr - ks Emīls Mazutis. Ieeja 1. v. $2, 2. v. $1.50, studentiem visās vietās puscenas, bet bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva. Automašīnas var novietot skolas pagalmā. Daļa atlikuma par labu skolai. Ieejas kartes iepriekš dabūjamas pie A. Ķipēna, tel. 733 - 6558.

⊙ Daugavas Vanagu nodaļas gadskārtējā pilnsapulce š. g. 31. janvārī, plkst. 3 p.p. YMCA telpās, 5550 Parka avēnijā. Ieeja pa sāndurvīm. Darba kārtībā ziņojumi, pārskati, vēlēšanas, budžets 1965. g., V. Janitēna dāvātā apbūves gabala „Ezerkalnos" izmantošana, dažādi jautājumi.

DV nodaļa uzaicina visus Montreālas un apkārtnes jauniešus piedalīties rakstu darbu sacensībā, kas iedalīta 3 grupās. 1. gr. 8 — 13 g. v. sacensību temats: „Ko es esmu pieredzējis un kas man patīk latviešu bērnu sabiedrībā?", 2. gr. 14 — 17 gadiem sacensību temats: „Kādi būtu mani pienākumi pret Latviju, kad es būšu pieaudzis?", 3. gr. 18 — 21 gadam par tematu „Atbrīvotās Latvijas loma Eiropas tautu saimē." Katram darba autoram jāuzrāda uzvārds, vārds, adrese un dzimšanas dati. Rakstu darbi iesūtāmi līdz š. g. 28. februārim DVKV pr - dim R. Epnerim, 59 Langarth Street, E. London, Ont., DV nodaļa paredzējusi uzvarētājiem godalgas.

DV Montreālas nodaļā iestājušies jauni biedri: Eduards Lāsums, Kārlis Millers, Milda Millera, arch. Gunārs Janitēns, Rita Brāzma, bet izstājusies Austra Konovalova.

Sakarā ar „Ezerkalnu" īpašnieka Voldemāra Janitēna piešķirto dāvanu DV nodaļai — skaistu apbūves gabalu latviešu lauku kolonijā „Ezerkalnos", nodaļas valde izsūtījusi aptaujas visiem biedriem par izmantošanas iespējām un nākotnes nodomiem. Vairums ir ieskatos par zemes gabala apbūvi 4 gadu laikā, kā tas paredzēts dāvātāja noteikumos; šim nolūkam jau pieteikti ziedojumos minētam mērķim $365 un 75.5 darba dienas. Tās tiktu rīkotas talkas veidā.

Sakarā ar Draudzīgā aicinājuma atceri š. g. 30. janvārī latviešu skolā, DV nodaļa skolai piešķīrusi $100 lielu ziedojumu. Kā materiāli, tā idejiski no visām Montreālas latviešu organizācijām skolu visvairāk atbalsta Daugavas Vanagi. Vīru korim Junda DV nodaļa piešķīrusi $20 atbalstu, bet K. Lazdiņa pieminas fondam $5.

DV nodaļas vanadzes savākušas $147 lielu ziedojumu Anitas Strazdiņas kājas protezes iegādei sakarā ar Anitas kājas amputāciju.

LATVIEŠU NAMĀ

ceturtdien, 28. janvārī, pl. 8 vakarā notiks

RELIĢISKI - ĒTISKU PĀRDOMU VAKARS

TEMATS:

Vai Bībeles Dievam ir vēl vieta modernā pasaulē?

Runās: māc. R. Ekšteins

Diedās: Pēteris Geistauts

Vakaru rīko Toronto baptistu draudze.

VISI TAUTIEŠI AICINĀTI

KANADAS BAZNĪCĀS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

Lūdzu klausaities pirmo un vecāko garīgo raidījumu „Brīdinš ar Dievu" savā devītā gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Viļņi 1350 — Ošavas raidītājs.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9 - 3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī.

24. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa plkst. 12.30.

31. janvārī, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola.

7. februārī, plkst. 1 iesvētes mācības sākums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510.

Sv. Jāņa draudze 200 Balmoral Avenue, Toronto 7; tel. 921 -3327.

24. janvārī, plkst 11 rītā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

31. janvārī, plkst. 11 rītā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

27. janvārī, plkst. 7.30 vakarā bībeles stunda.

31. janvārī, plkst. 2 dievkalpojums un svētdienas skola.

BRAMPTONA

24. janvārī, plkst. 1.30 dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

24. janvārī, plkst. 5 p. p. dievkalpojums —svētbrīdis; pēc dievkalpojuma baznīcas telpās draudzes gadskārtējā pilnsapulce.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

21. februārī, plkst. 3.30 p. p. dievkalpojums.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

24. janvārī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERĀ

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 5195.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

24. janvārī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums Holandiešu baznīcā, 8255 13-th Ave., Burnaby.

7. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Misera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Tel. RE 3 - 3906.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

24. janvārī, plkst. 10.30 no rīta dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcā draudzes pilnsapulce.

31. janvārī, plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angļu valodā (vada māc. K. Raudsepps).

plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola. Draudzes darbinieku svinīgais solījums.

Piektdien, 5. februārī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes stunda draudzes namā.

7. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma plkst. 3.00 p. p. draudzes namā pēcpusdienas tēja.

Māc. Viesturs Sēfers, 471 Cole-brook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

24. janvārī, plkst. 2 pp. dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones mācītājiem dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

MĒS

Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda dienās.

Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.- Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtījumus adresēt:

2308 DRUMMOND RD., M Ē S saimniecības daļu, E. Steinbachs, Niagara Falls, Ontario.